ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ եւ Թէ գաւառաց համար
Տարեկան 7 մէճիտ
Վեցամսեայ 3 1/2 »
Եռամսեայ 2 »
Օտար երկիրներու համար 40 Ֆր.
Վեցամսեայ 20 »
Եռամսեայ 10 »
Թղթատարի ծախքը մեր վրայ, բաց ի Բօսթ Լօքալէն:
Դրամի փոխարէն փոսթայի փուլ կ'ընդունուի՝ 115 ղրուշի փուլն 100 ղրուշի հաշուով:
Նամակները կ'ուղղուին առ ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
38, Պապը Ալի Ճատտէսի, Կ. Պոլիս:

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

"پوزانتیون"
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیاز ومدیر مسؤل
پوزانت کچیان
طبعه و اداره‌خانه‌سی باب عالی جاده‌سنده ۳۸ نومرولو
دائرهٔ مخصوصه‌ده‌در

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab Aali Djaddéssi, No. 38.
CONSTANTINOPLE

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 121 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 1897 ՄԱՐՏ 26/7 ԱՊՐԻԼ — 5 ԶԻԼ-ԳԱՏԷ 1314. — 26 ՄԱՐԹ 1313 — Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 121

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՄԱՐՏ 26/7 ԱՊՐԻԼ, 1897

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԿՈՆԴԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ

Ս. Պատրիարք Հօր օրհնաձիր կոնդակը, զոր շնորհակալութեամբ հրատարակեցինք երէկ, առաւելապէս ուղղուած է լրագրոյս այն ընթերցողներուն որք ինքնաբերաբար նպաստեցին աղքատներուն հաց տալու գործին: Գրուածներն իրենց սրտին էն փափուկ թելերուն դպեր էին. անտարբեր չմնացին. չսպասեցին ալ որ կազմակերպուած մարմին մը իրենց քսակին կոչում ընէր՝ ընկալեալ պաշտօնական ձեւերով. քրիստոնէական առաքինութիւնն իր էն գործնական ձեւովն ի կիր արկին,—իրենց նամակին մէջ ոմն իր ոսկին, այլ ոմն իր քառորդ մէճիտը դրին ու «Բիւզանդիոն»ի տպարանը ղրկեցին: Այս կերպիւ, կաղանդէն ի վեր, փոքրիկ կլորիկ գումար մը գաւառացի աղքատներուն գնաց Պատրիարքարանի ձեռամբ, նոյնչափ մ'ալ Հիւանդանոցին՝ իր յարակից Որբանոցով, և Խասգեղի ու Գասըմ փաշայի աղքատներուն: Մեր դերն, այս բարեգործութեան մէջ, համեստ և պարկեշտ միջնորդին դերն եղաւ, և եթէ մեզ միայ, եթէ մեր ընթերցողներ նոյն ազնուամտութիւնն պատահեսցեն ալ ցուցնեն, մեք կը շատանանք այս փոքրիկ գործով, զոր Ազգին Սրբազան Ներկայացուցիչն այնքան գնահատելի գտեր է: Մեր սիւնակներ միշտ բաց են ամէն մարդասիրական գաղափարի, ամէն բարեգործ ձեռնարկի առջեւ. զի որպէս իրաւամբ կը յայտարարէ Ն. Ամենապատուութիւնը՝ «բարեաց և բարեգործութեանց միջնորդութիւնն կէտ նպատակի է և պարտի լինել փաստակողացն ի գրիչ և աշխատողացն ի պարբերական հրատարակութիւնս»:

* * Աւասիկ ուրիշ օգտաւէտ գաղափար մը որով քանի շաբաթէ հետէ կը զբաղինք և որով զմեզ կ'ըղձացնեն մեր յարգոյ ընթերցողներ ու թղթակիցներ: Որբեր որդեգրելու, հոգեզաւակ առնելու, կամ ազգային Որբանոցներու մէջ կրթելու գաղափարը բարեգործ, բազմարդիւն գաղափար մ'է կրկին տեսութեամբ. Թէ՛ յօգուտ այն խղճալի տղաքներուն որք անտէր մնացեր են բախտին գիպուածոյն, և թէ յօգուտ հասարակութեան, որուն՝ շնորհիւ այս խնամածութեան, շնորհիւ այս կրթութեան, աշխատասէր, պարկեշտ անդամներ և զարգացման տարրներ պարգեւել կը խոստացուի: Հայոց հանգամանութեան մէջ Էտրինէ բաւական կարեւոր դիրք բռնած էր, և որբեր որդեգրելու գործին մէջ առաջին կազմակերպեալ ջանքն ալ Էտրինէի մէջ է որ տեղի կ'ունենայ, ինչպէս երեւցաւ Էտրինէէն մեզ հաղորդուած լուրէն զոր հրատարակեցինք երէկ: Պրուսայի մեր թղթակից կը հաւաստէ թէ քաղաքին հայ հասարակութիւնը դիւրաւ կրնայ որդեգրել հարիւր որբ, բայց մինչեւ ցարդ առաջնորդական տեղապահ Ծ. վարդապետը բերանը չբացաւ եկեղեցին մէջ, մինչ Էտրինէի առաջնորդական տեղապահը, թէեւ պարզ քահանայ մը, թէ՛ եկեղեցին մէջ խօսեցաւ և թէ՛ ժողով գումարեց պատուաւոր ազգայիններու և գործնական որոշումներ քուէարկել տուաւ: Մեք Պրուսայի առաջնորդական տեղապահին վրայ մեծ համարում ունէինք երբ իր պաշտօնավայրը գնաց, բայց կը զարմանանք որ հոն երթալէն ի վեր իր ո՛չ մէկ գովելի գործը գրեցին մեզ, և ինքն ալ օրուան բարեգործական ձեռնարկներուն մէջ ուշադրաւ բան մը չըրաւ: Արդեօք Օլիմպոս լերան մերձաւորութիւնը չա՞տ մեղկացուցիչ գտաւ, թէ ո՛չ տեղւոյն ջերմուկները կը թուլցնեն ամէնէն ուժեղ ջիղերն անգամ՝ Հանելո՞ւկ:

* * Պաշտօնական մարմինն այս անտարբերութեան հակառակ, անհատներու քով աւելի ուղեղ կայ ի Պրուսա: Արեւելեան Որբանոցին Պատ. Տնօրէնն, Եւրոպացիներուն մէջ սովորական եղած դրութեամբ մը, յանձնառու կ'ըլլայ սաչափ ոսկի տալ որբերուն խնամածութեան համար, եթէ սաչափ անձեր եւս գտնուին որք նոյնչափ գումար յանձն առնուն վճարել նոյն նպատակաւ: Եթէ 99 բարեսէր անձեր գտնուին որք 10ական ոսկի տալ յօժարին որբերուն համար, Պաղտասարեան էֆ. եւս 10 ոսկի կուտայ նոյն նպատակաւ: Որբերն արդէն սնտուկ մը պէտք ունին: Ջանանք տեղէ մը ուրիշ տեղ փոխադրել, զետեղել, խօսքով չեն ըլլար: Հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնն հազիւ կը հասնի Հիւանդանոցին: Վերակազմելի Որբանոց-Արհեստանոցն իր զատ խնամակալութիւնը պիտի ունենայ, իր պատսպարած որբերուն համար: Բայց անոնցմէ դուրս դեռ շատ տղաք պիտի ունենանք այլ և այլ կողմեր՝ նպաստի, ձեռնտուութեան, պաշտպանութեան կարօտ: Հարկ անհրաժեշտ պիտի ըլլայ պաշտօնական պատասխանատու մարմին մը դնել ազգային յարկի մը տակ չպատսպարուած այն տղաքներուն հոգը տանելու համար: Այսպիսի մարմին մ'ալ իր ձեռքին տակ սնտուկ մը պէտք է ունենայ, որ նպաստներ ընդունի որբերուն անունով և հարկին պէտք եղած ծախքերն ընէ որբերուն համար: Պաղտասարեան էֆ.ի առաջարկն, եթէ բաւական թուով մարդասէրներու կողմէ ընդունուի, ամէնէն գործնական միջոցը կ'ըլլայ այնպիսի դրամագլուխ մը կազմելու: Երբ հաւանողներուն գումարն 100ի լրանայ, այն ատեն, և ա՛յն ատեն միայն, կը պահանջուի որ իւրաքանչիւր ոք իր ստորագրած գումարը վճարէ, Ս. Պատրիարք Հօր տրամադրութեան ներքեւ դնելով, յանուն Որբոց Սնտուկին: Մաղթենք որ այս գաղափար ընդունելութեան արժանանայ, և ապահով ենք որ եթէ ստորագրութիւնք փոքր ի շատէ կարեւոր թիւ մը կազմեն մինչեւ Աւագ Շաբաթ օրը, կարելի է ստորագրութեան փակման թուականն երկարել մի քանի շաբաթ եւս, Զատկէն ետքը:

ՇԱՄԻՐԱՄԱՅ ԱԿԸ

Բ.

Շամիրամ գետակն, որ համանուն թագուհւոյն թողած այնքան յիշատակարանաց մէջ աւելի արդիւնաւոր և տեւականն լինելով՝ ցարդ կենդանի ու անմոռաց պահած է փիպական Արայ գեղեցիկի անյաջող տարփուհւոյն անունն և յիշատակն Ասորեստանի սահմանակից երկիրներուն մէջ, մինչ դուցէ բուն իսկ իր հայրենիքին և փառաց ու մեծութեան խանձարուրքին մէջ կորած անհետացած է, ընդարձակութեամբը կամ մեծութեամբը չէ որ նշանաւոր է, զի փոքրիկ վտակ մ'է որ չունի ոչ իսկ քանի մը հարիւր քիլոմէթր երկայնութիւն: Բայց իր դրից գեղեցկութիւնը, ջուրին ականակիտ վճիտ պարզութիւնն, աւազանին ու եղերաց զուարճալի ու գեղազարդ չքեղութիւնը կը հանդիսացնեն զինքն ապաքէն աշխարհի գեղեցկագոյն տեսարաններէ մին, որ եթէ երկրագունտի մէկ ուրիշ կողմը գտնուէր, անշուշտ բախտ պիտի ունենար բազմաթիւ այցելուներ ընդունելու, որք պիտի հիանային Ասորեստանի համբաւաւոր թագուհւոյն անունը կրող այդ փոքրիկ, այլ սիրուն գետակին զարմանաքանչ գեղեցկութեան վրայ, որ կրկնապէս ուշադրութեան և հիացման արժանի է, զի իր զմայլելի գեղեցկութեան հաւասար է նաեւ իր արդիւնաւորութիւնը, վասնզի իր ջինջ ու անապակ անոյշ ջուրն ի զո՛ւր և անպէտ չի վազցուներ, ինչպէս կ'ընեն Եփրատաբուխ ու Տիգրիսածին աշխարհի գետերուն գրեթէ ամենքը՝ Տանտաղոսի նման ծարաւ ու պապակուած թողնելով բոլոր այն երկիրներն, ուսկից կը հոսին կ'անցնին ընդունայն տեղ ծովը թափուելու համար: Իսկ Շամիրամ գետակն ընդհակառակն օրհնութիւն և բարիք է բոլոր իր անցած տեղերուն համար զորս կը թրջէ, կ'արգասաւորէ սքանչելապէս: Վասն զի թողուած չէ իր բնական վիճակին, որ միւս գետերուն պէս վայրենաբար վազէ ուզած տեղէն, այլ արուեստական միջոցներով, որք մարդկային աճագին աշխատութիւն ու ծախք արժած են, հրաշակալ երկիրներուն ջրառդութեան կենսական պէտքին գործածուած է: Ահա թէ ինչո՞ւ Շամիրամ անունը կը կրէ իրաւամբ և արժանապէս, և անոր անունը դարերէ ի վեր անջինջ պահած է: Որովհետեւ Շամիրամ անուն թագուհի մը, ով ոք և լինի այն, Նինոսի խորոտ կինը, կամ ուրիշ համանուն իշխանուհի մը, վերջապէս Շամիրամ մ'է որ այդ գետակն արքայական մեծագործութեամբ ու զոհողութիւններով երկրագործութեան պիտոյից տրամադրութեան ներքեւ դրած է երկրաչափութեան կամ հարթաչափութեան սկզբունքներու և օրինաց սքանչելի կիրառութեամբ:

Այս գեղեցկադիր գետակին բնական և արուեստական առաւելութիւններէն այնքան վայելչապէս օժտուող երկիրն է Վանայ հարաւակողմն արեւելքէ արեւմուտք երկնցող ձորն որ բարեբերութեամբն ու արգասաւորութեամբը խիստ հռչակաւոր եղած է մինչեւ ցարդ:

Արդ, այս ձորին մէջ է Շամիրամայ հիասքանչ Ակն, որ իբրեւ ադամանդ կը գերազանցէ աշխարհի գետերու մեծ մասին ակերը, թէպէտ լինին բնութեան մէկ մէկ հրաշակերտներ: Ի զուր Բարիզ, Վերսայլ ու Եւրոպայի և Ամերիկայի այնքան մեծ քաղաքներն աճագին ծախքերով աշխատած են բնական տեսարաններ ստեղծել իրենց մէջ՝ արուեստական միջոցներով ջրացայտ աւազաններ ու ակեր առաջ բերելով, անոնց ոչ մէկը Շամիրամայ Ական ընծայած գիւթեղ և հմայիչ տեսարանը չունի: Նիակարայի ջրվէժին նման ընդական գեղատեսիլ տեսարաններ միայն կրնան բաղդատուիլ Շամիրամայ Ական հետ: Երեւակայեցէք 40 կիկլոպեան լայնակալիճ աչքեր որ սաստիկ ուժգնութեամբ դուրս կը ժայթքեն գեղածիր բոլորակի մը մէջ բիւրեղափայլ ջրոյ լայնաբերան 40 ծորակներ, որոց աճագնաշառաչ և ահեղաշառինդ գուռումն և գոչումները խլացուցիչ ու զարհուրեցուցիչ ժխորով լեռ ու դաշտ կը դղրդեն: Անոնցմէ բարձրացած ջրային շամանդաղներն արեգական ճառագայթները կը ցոլացնեն եւ ելեկտրական լոյսերու ու ծխածնի եօթներանգ գոյներու նման յափշտակիչ, աշխեցուցիչ երեւոյթ մը ի տես կը հանեն: Ջրոյն ջինջ պայծառութիւնն անթիւ անհամար պղպջակներով և ամպանման գոլորշիներով կը ծածկուի. ոսկետակափառ փրփուրները մշտաբուխ կոծումներով զիրար կը ծեծեն և իրարու վըրայ ելեւէջ կ'ընեն վայրագ ոստոստներով, մոլեգին կատաղութեամբ: Մի անգամ Շամիրամայ Ակը տեսնողը կենաց մինչեւ վերջին րոպէն չի մոռնար զայն: Բայց երեւակայել օգուտ չունի, որքան ալ ճարտար ու ճշգրիտ նկարագրուած լինի, տեսնել պէտք է զայն, տեսնել, ճանչնալու և վայելելու համար Բնութեան սքանչելիքները: Գրաւ կը դնեմ և կը պնդեմ թէ բովանդակ Զուիցերիա, որ հարիւր հազարաւոր այցելութիւններ կ'ընդունի տարին, չունի և չի կրնար Շամիրամայ Ական նմանող տեսարան մը ի ցոյց դնել աշխարհի տեսարանին վրայ: Բայց, ափսո՜ս, ամբողջ տարին կ'անցնի, և թերեւս դարեր իսկ կը հոլովին և սակայն ոչ ոք է որ մօքէն անցնէ ի տես երթալ Բնութեան այս գլուխ գործոցին: Շամիրամ սակայն ճանչնալով ճանչցաւ անոր յարգն և իր աշխարհաշէն ձեռնարկութեանց առարկաներէն մին ընելով զայն, լիովին վարձատրուեցաւ, զի ջրային այս անկենդան կոթողն աւելի անջինջ ու կենդանի կցցաւ պահել իր անունը քան ընդ ոլորտս իր աշխարհակալած երկիրներուն կանգնած այնքան յիշատակարաններն, և քան նոյն իսկ կախաղանաւոր բուրաստաններն ու համբաւաւոր Բաբելոնի մեծակառոյց պարիսպներր:

Այլ Շամիրամայ Ակը չէ միայն հիասքանչ: Նոյն ցնորեցուցիչ հմայքը կը տարածուի իր բովանդակ ընթացքին մէջ, որոյ երկայնքը կը բաշխէ կեանք և կենդանութիւն, քանի որ, ինչպէս ըսինք, երկու եզերքի դաշտագետիններն ոռոգելու դրութեան ենթարկուած է, ուստի բոլոր իր աւազանը դրախտանման գեղեցկութեամբ օժտուած է: Իր այս ոռոգիչ պաշտօնը կը հասցնէ մինչեւ իսկ Վանայ գիւղաճոխ Այգեստանին հարաւ-արեւմտեան մասն որ այդ պատճառաւ «Շամիրամայ առու» կը կոչուի ցարդ: Մասնաւոր առու մ'է այդ որ ոլոր մոլոր անթիւ պտոյտներով արուեստական ջրանցքի մը միջոցաւ կտրելով բոլոր ձորը մինչ ի Վան կուգայ, սակայն դժբախտաբար անոր Այգեստանի մէկ մասը միայն ջրելու կարող է: Եթէ երկրորդ ջրանցք մը հարաւային արեւելեան կողմէն բանալ կարելի լինէր, բովանդակ Այգեստանը պիտի կրնար օգտուիլ, և այն ատեն Վանայ Այգեստանը տիեզերաց գեղեցկագոյն բուրաստանը կը լինէր: Այլ երբ արդի ջրանցքը բացուած է,— և աւանդութիւնը կ'ըսէ թէ Շամիրամ ինքն է անոր հեղինակը,— Վանայ Այգեստանը կը սահմանափակուէր այն միջավայրին մէջ որ այժմ Շամիրամայ առու կը կոչուի, զի անոր ջրով կ'ոռոգուի: Մնացեալ ու մեծագոյն մասը վերջէն շինուած է:

Սակայն Շամիրամայ ջուրը, թէպէտ վճիտ և սառնորակ, մէկ թերութիւն ունի. խմելու շատ յարմար չէ, զի քար կը կապէ: Ուստի ջրառդութեան պէտքէն աւելցած մասը կ'երթայ կը թափի Խօշապ գետն որ ինքն ալ ի ծով կը սուրայ մնկէ աւելի առողջարար և անապական ջուր մ'ունենալով հանդերձ: Երկուքին միացած տեղը գրական ամենազուտ բառով խառն-ջուր կ'ըսուի, ուր համանուն գիւղ մը կայ որ աշխարհի ամենաչքեղ բուրաստաններէն մին կը կազմէ: Ասոր անմիջապէս մօտ են քառասուն ջրաղացքները (քրդերէն Չըլ աղ բառով աւելի ծանօթ են որ նոյն իմաստն ունի), որք Շամիրամայ ջրով կը դառնան, իբր թէ բաւական չէին անոր միւս ծառայութիւնները:

Շամիրամ մարդախանձ է սակայն, տարին առնուազն մէկ մարդկային զոհ կը պահանջէ, զի իր վճիտ ականակիտ պայծառութիւնը կը խաբէ երբեմն մարդոց աչքերն որ չիրնալով չափել անոր խորութիւնն՝ յանդգնաբար մէջը կը նետուին լողալու համար, որոնցմէ առնուազն տարին մէկ հոգի կը խեղդուի սովորաբար: Շամիրամ իր զոհը սուրբ կ'ընէ, և կը մխիթարուի, համարելով թէ անհրաժեշտ էր այդ մարդազոհը:

Մ. ՆԱԹ.

ԹՈՒՔԱՏԻ ԳՈՐԾԵՐԸ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի)

ԹՈՒՔԱՏ, 20 Մարտ 97

Ազգային օրաթերթի մը մարտ 5ի թուոյն մէջ Թոքատի առաջնորդական խնդրին վրայ յօդուած մը երեւցաւ: Յօդուածագիրը Թոքատցիներու շատ շատ Առաջնորդ փոխելուն պատճառ հարցնելով, կը խօսի 3-4 տարի առաջուան թաղ. խորհուրդներու վրայ որոնք հաշիւ տալ չուզելով՝ Առաջնորդներն հեռացնելու միջոցներ կ'որոնեն և ի գործ կը դնեն եղեր: Բարեբախտաբար այդ կարգի թաղ. խորհուրդներ շատ ժամանակէ ի վեր գոյութիւն չունին հոս: Յօդուածագիրը կարծես թէ 15-20-25 տարի առաջուան խորհուրդներ կը պատմէ, ինչու որ իր ըսածները այն ժամանակուան բարքերուն աւելի կը յարմարին: Իսկ 3-4 տարիէ ի վեր թաղ. խորհուրդներու հաշուական գործողութիւններն այն աստիճան կանոնաւորութեան ենթարկուած, են որ ամէն վայրկեան կարելի է Առաջնորդարանի մէջ գտնել անոնց հաշիւներն աչքի առջեւ պատրաստ: Թոքատցիք թերեւս անոր համար շատ շատ Առաջնորդ կը փոխեն՝ որովհետեւ քիչ շատ զարգացած ըլլալով խստապահանջ են, և Առաջնորդին քմահաճոյքներուն աչք չեն գոցեր: Ճիշդ միեւնոյն պատճառներէ յառաջ եկած է ժողովրդեան՝ Տեղապահ Հայրիկեանի դէմ այն հետզհետէ աճող հակակրութիւնն որուն վրայ կը խօսի յօդուածագիրը:

Բաւական պարզամիտ ըլլալու է մարդ հաւատալու համար թէ վիճակին մէջ օգտակար չեղող Առաջնորդը նոյն վիճակին թեմերուն մէջ կարենայ օգտակար ըլլալ: Յօդուածագիրը ճիշդ այդ դիրքին մէջ կը գտնուի երբ ընդունելով հանդերձ թէ Տեղապահ Հայրը Թոքատի մէջ ձախորդ ընթացք մը ունեցած է, միւս կողմէ կը ստիպուի խոստովանիլ թէ ի Նիկսար և ի Հէրէկ գործունէութիւն և եռանդ ցոյց տուած է թեմական գործերու մէջ: Կ'երեւի թէ Նիկսարէն շաբաթաթերթի մը մէջ երեւցած մէկ քանի թղթակցութիւններէ խաբուեր է, առանց կռահելու թէ ատո՛նք բուն իսկ Տեղապահի ներշնչման տակ հիւ. թղթակիցներու կողմէ գրուած գրուածոյքներ են: Տեղապահ Հայրը սակայն Թոքատի մէջ հակառակ իր ջանքերուն՝ տակաւին չի գըտաւ այդքան բարեմիտ յօդուածագիր մը որ ուզած գովեստները շռայլէր իրեն լրագրական թղթակցութիւններու մէջ:

Տեղապահ Հօր դպրոցներու մասին ունեցած անտարբերութիւնն, որոյ վրայ կը ծանրանայ թղթակիցը, դժբախտաբար իր թերութիւններուն միակը չէ: Այս պարագան սակայն ա՛յնքան ճիշդ է որ թերեւս չհաւատաք. Տեղապահ Հայրը գալէն ի վեր միայն երկու անգամ ոտքը ներս դրած է դպրոցի սեմէն, մին՝ նոր եկած օրերն, և միւսն՝ աշկերտ ձեռագործներու վիճակահանութեան առթիւ: Որքան որ իմացած եմ, պաշտօնական և անպաշտօն բազմաթիւ ամբաստանագրեր լեցուած են ի Պատրիարքարան Տեղապահի ընթացքին դէմ, և Պատրիարքարանն անշուշտ իրաւացի պատճառներ ունէր այդ ամբաստանութիւններուն վրայ Հայրիկեանն ի Պոլիս կանչելով: Բայց ինչպէս կ'իմանանք, Պատրիարքարանի հրամանն ա՛յնքան փափուկ էր որ Յովհաննէս վրդ. բնաւ հոգ չընելով, մինչեւ ցարդ կը մնայ և բնաւ միտք չունի մեկնելու: Պատրիարքարանէն իրաւամբ կը սպասուէր կամ բնաւ Հայրիկեանը Պոլիս չկանչել, կամ ա՛յնպիսի վճռական եղանակաւ մը կանչել՝ որ ստիպուէր անմիջապէս պաշտօնէ դադրելու և մեկնելու:

Բարեբախտաբար Պատրիարքարանի ուրիշ մի բարեդէպ տնօրինութիւնն զմեզ ամենքս ուրախութեամբ լեցուց: Սեբաստիոյ Առաջնորդ Տ. Պետրոս Սրբազան՝ Պատրիարք Ս. Հօր հրամանաւ ամսոյս 16ին հոս ժամանեց և հիւրասիրուեցաւ Առաջնորդարանի մէջ: Ն. Սրբազնութեան ժողովրդասիրութիւնը, փորձ խոհականութիւնն, և Տէրութեան ու ընդհ. Ազգին քով վայելած վստահութիւնն այն աստիճան ծանօթ է, և ատոնց փորձերն ա՛յնքան անգամ տեսած են Թոքատցիք, որ ամէն ոք արդի պարագայից մէջ գիտակից և հոգածու հօրիւ մ'ունենալ կը հաւատայ յանձին Ն. Սրբազնութեան: Սա արդէն իսկ ձեռնարկած է եռանդեամբ վիճակային գործերու կարգադրութեան և պաշտօնական յարաբերութեանց: Միւս կողմէ կարօտեալներու համար անմիջապէս կարող անձերէ բաղկացած աղքատախնամ մասնախումբ մը կազմելով՝ նպաստ հաւաքելու սկսած է, ինչ որ նոյնքան անհրաժեշտ է:

—Տեղւոյս նորընտիր կառավարիչ Պէքիր փաշա երէկ հոս ժամանեց: Այսօր արտասովոր առեւտրի անդամն ալ կը սպասուին: Ապաքէն խաղաղութիւնն ու անդորրութիւնը տիրապետած են քաղաքիս մէջ: * * *

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

Բ.

Մեծ. Տօքթ. Թորգոմեան էֆ.
Ատենապետ Պատ. Ուսումն. Խորհրդոյ

Այն հրաւէրը, զոր ի դիմաց Պատ. Ուսումն. Խորհրդոյ առ մեզ ուղղելու պատիւ ըրած էիք, պարզապէս կը ցուցնէ թէ նա մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայէ վարժարանի աշակերտաց առողջութեան:

Կը շնորհաւորեմ նորա եռանդն այդ մասին, քանզի առողջութիւնն առաջին բարիք է ամէնուն և ի մասնաւորի ուսանողաց համար: Վարժարաններն առողջապահիկ վիճակի մէջ պահելն՝ ո՛չ միայն աշակերտները մասնակից կընէ առողջութեան բարձրաստիճան օրհնութեանց՝ իրենց աշակերտութեան օրերուն մէջ, այլ և առողջապահիկ կանոնաց հետեւիլը սովորութիւն ընել տալով, բարոյք դաստիարակութիւն մը տուած կ'ըլլայ կենսապահպանութեան նկատմամբ, որ օգտակար կ'ըլլայ անոնց ամբողջ կենացը մէջ:

Ձեր տուած բացատրութիւններէն այնպէս կը հասկնամ որ Ուսումն. Խորհուրդն իր գովելի նպատակին հասնելու համար վարժարանաց միօրինակ և գործադրելի հրահանգ տալ կը փափաքի: Մտադիր է վարժարանաց ա՛յնպիսի ուղղութիւն տալ որ լաւագոյնն ըլլայ զանոնք առողջապահիկ վիճակի մէջ պահելու համար:

Ըստ իս առ այժմ հետեւեալ երեք հրահանգներն իրենց նպատակին կը պատասխանեն:

Ա. Միայն անո՛նք աշակերտ ընդունելու են վարժարանաց մէջ, որոնց տան մէջ տարափոխիկ հիւանդութիւն չկայ, և ամէն աշակերտ դադրելու է դպրոց գալէն երբ այսպիսի հիւանդութիւն պատահի իրեն բնակած տան մէջ, և այն ատեն միայն սկսելու է վարժարան գալ շարունակել, երբ բժշկական քննութեամբ ստուգուի թէ իր գալ՝ վտանգ մը չէ դպրոցին:

Բ. Պէտք է որ ամէն աշակերտ պատուաստուած ըլլայ՝ անցեալ հինգ տարուան մէջ:

Գ. Մէն մի վարժարան առողջապահիկ վիճակի մէջ դրուելու և պահուելու համար, պէտք է որ բժիշկի մը հսկողութեան և ուղղութեան տակ ըլլայ:

Այս առաջարկութեանց նպատակը պարզ է: Հանրածանօթ իրողութիւն մ'է որ շատ անգամ համաճարակ հիւանդութիւններ վարժարանաց միջոցաւ կը տարածուին. ուստի թէ՛ վարժարաններն առողջութեան տեսակէտով պաշտպանելու, և թէ հանրութեան

վնաս չհասցնելու համար, վարժարանաց պաշտօնէից կողմանէ մեծ աչալրջութեան պէտք կայ որ տարափոխիկ հիւանդութիւն գտնուած տուներու հետ հաղորդակցութիւնը կտրուի։

Պատուաստի մասին գալով, այդ աստուածապարգեւ գիւտին արժէքը ճանչնալու է։ Ցայտնի է որ ծաղկախտի զոհերը չպատուաստուողներն և պատուաստնին հինցածներն են։ Իցի՜ւ թէ կարելի ըլլար ամէն հիւանդութիւն արգիլել, ինչպէս որ կարելի է ծաղկախտն արգիլել պատուաստի միջոցով։ Ուստի վարժարանք հոգ տանելով որ իրենց աշակերտները պատուաստուած ըլլան, ի սպառ կազատեն զանոնք այդ կործանիչ հիւանդութեան զոհ երթալէ։

Երրորդ հրահանգի մասին Պատ. Խորհրդոյ մտադրութիւնը կը փափագիմ հրաւիրել սա քանի մը կէտերուն վրայ։

1. Մէն մի վարժարանի դիրքն ու վիճակը նոյնը չէ, հետեւաբար ամէն մէկն առողջապահիկ վիճակի մէջ պահելու համար մասնաւոր պէտքեր կրնայ ունենալ եւ յատուկ կիրառութեանց հարկին տակ կրնայ գտնուիլ։ Զատ զատ կերպեր իւրաքանչիւրին համար, ամէնքն ալ յարմարցնելու ուսման եւ գիտութեան ցուցուցած ընդհանուր սկզբունքներուն եւ կանոններուն։ Ցայտնի է թէ՝ այս պէտքերուն եւ կիրառութեանց բնական առաջնորդն եւ ուղեցոյցը բժիշկ մը կրնայ ըլլալ։

2. Բժշկական հսկողութիւնն եւ առաջնորդութիւնն իբր սովորութիւն կը հաստատէ առողջապահիկ կանոնաց կիրառութիւնը վարժարանաց մէջ, որ ամենալաւ կերպն է զանոնք առողջապահիկ վիճակի մէջ պահելու համար։

3. Առողջապահութեան կանոններու մասին կրնան լրագրաց միջոցով գաղափարի փոխանակութիւններ ըլլալ և ժամանակն ու փորձառութիւնը պիտի ցուցունէ թէ ո՛ր աստիճան միօրինակութիւն կրնայ պահուիլ վարժարանաց մէջ առողջապահութեան կանոնաց կիրառութեան մասին։

Ահա, Տքդ. էֆ., իմ տեսութիւնս տալով համառօտիւ, գլութեամբ՝ ըստ խնդրանաց ձերոց և ի գիտութիւն Մեծ. Անդամոց Ուսումն. Խորհրդոյ։

Մնամ Ձեր յարգանօք

ՏՔԴ. Պ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ՏՔԴ. ՃԷՎԱՀԻՐՃԵԱՆ
ԲԺԻՇԿ, ՎԻՐԱԲՈՅԺ, ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ

Ի Բարիզ եւ Միջերկրականի իր գիտնական պտոյտէն Կ. Պոլիս դարձած, ամեն օր հիւանդ կ'ընդունի իր տունն, ի Լանկա, Թուլումպաճեանի, եւ Գչ. կէս օրէն ետքն հիւանդները ձրիապէս կը դարմանէ Անտոն Պաշաեանի դեղարանը, նոյն թաղին մէջ։ Ներքին հիւանդութիւններէն զատ, մանաւանդ վիրաբուժութեան եւ մանկաբարձութեան մէջ Տքդ. Ճէվահիրճեանի համբաւն այնչափ արդարապէս հաստատուած է որ տարակոյս չունինք թէ իր բազմաթիւ յաճախորդներ զոհ պիտի ըլլան զինք իր գործունէութեան ասպարէզը դարձած տեսնելով վերստին։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇԱՐՈՒՄԸ. — Վերջին լուրերու նայելով, վեց Մեծ Տէրութիւնք համաձայնած են պաշարելու Ցունաստանի նաւահանգիստները։ Թայմզ կըսէ թէ Կրետէ գտնուող ծովակալներուն յանձնուած է որոշել պաշարումն սկսելու թուականը։

—Վաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ տեղւոյն անգլ. դեսպանը ծանուցեր է Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարութեան թէ Պերլինի դաշնագիրն ստորագրող վեց Մեծ Տէրութիւնք որոշած են Ցունաստանի նաւահանգիստները պաշարել ապրիլ ամսուն մէջ։ Վաշինկթընի արտաքին գործոց նախարարութիւնը պիտի ծանուցանէ այդ ծանուցագիրն ստացած ըլլալն, ինչպէս ըրաւ Կրետէի պաշարման ատեն, և իր աւանդութեանց համաձայն, իր ուզած կերպով իր գործելու ազատութիւնը պիտի վերապահէ։

—Լոնտոնէն կէս-պաշտօնական աղբիւրէ կը գրեն Հավասի թէ տէրութիւնք միշտ համաձայնած են մանաւանդ Աթէնքի ծովախորշին պաշարման վրայ, որուն ամենքն ալ պիտի մասնակցին։

—Հռոմէն կը գրեն առ Բիւթէր.— Մեծ Տէրութիւնք որոշած ըլլալով Պիրէոսի պաշարումը, հարկ պիտի ըլլայ միջազգային մարտանաւերու թիւն աւելցնել, որ մէկ քանի օրուան կարօտ է։ Կըսուի թէ առ այժմ միայն Պիրէոն պիտի պաշարուի, բայց նոր միջոցներ պիտի գործադրուին Ցունաստանի դէմ, եթէ իր ընթացքին մէջ յարատեւէ։

—Մէկ քանի հելլէն թերթերու կամ Աթէնքի թղթակիցներու բամբին նայելով, Ցունաստան ամէն բան աչքն առած է։ Տէյլի Նիւզ սա խօսքերը կը վերագրէ Մ. Տէլիանիսի.— «Կուզէինք խաղաղութեամբ լուծել կրետական խնդիրը, սակայն դէպքերը թող չեն տար որ այդ ընթացքին հետեւինք։»

— Ցունաստանէն վերադարձող իտալացի կամաւորք կը յայտարարեն թէ հելլէն կառավարութիւնը բնաւ մտադրութիւն չունի և չէ ունեցած պատերազմ հրատարակելու Թուրքիոյ դէմ։

— Ինչպէս ծանուցինք, ծովակալք իրենց կառավարութիւններէն խնդրեցին չէզոքական ձիաւոր ու կէս կէս հրետանի՝ ղրկելու Կրետէի ամրոցները՝ լոկ պաշտպանողական նպատակով։ Տէրութիւնք ընդունեցին այդ առաջարկութիւնը։ Անգլիա մասնաւորապէս որոշեց որ այս հրետանիներ միայն պիտի ծառայեն պաշտպանելու՝ տէրութեանց կողմէ գրաւուած ռազմագիտական կէտերը։ Անգլիա կալէսեան հրետանիէն վեց թնդանօթ պիտի ղրկէ որք կրնան փոխադրուիլ ջորիի վրայ։

ԾՈՎԱԿԱԼՔ Թող չեն տար որ Աքրոթիրիի քրիստոնեայք ո և է բան ծախեն Հանեայի, մինչեւ որ զէնքերնին չըլլան ։ Հանեայի շրջակայ ամրութիւններ երկու հատուածներու բաժնուեցան, որոց վրայ ամէն օր կարգաւ պիտի հսկեն միջազգային զօրքեր։ Այս անօրինութեան արգիւնքը սա պիտի ըլլայ որ զօրքերը պիտի ընտելանան երկրին տեղագրութեան ։ Անգլ. զօրքերը նշանացի հաղորդակցութեան կայան մը կը հաստատեն Հալէբայի վրայ ։

ԱՆԳԼԻՈՅ Երեսփ. Ժողովին մէջ Մր. Պալֆուր խնդրեց որ նախապէս տեղեկութիւն տրուի իրեն Սըր Չարլս Տիլքի ներկայացուցած հարցման վրայ, թէ Գերմանիա ալ զօրք պիտի ղրկէ՞ Կրետէ։

—Ժողովը երրորդ ընթերցմամբ ընդունեց զինուորական ամրութեանց համար կառավարութեան ներկայացուցած օրինագիծը։ Որոշեց Զատկի առթիւ նիստը դադրեցնել ապրիլ 1/13էն մինչեւ 14/26 և յետոյ անմիջապէս ձեռնարկել ելմտացոյցի վիճաբանութեան ։

ԶՕՐ. ՎԱՍՈՍ անցեալ Եչ. գրեց Հանեայի յոյն եպիսկոպոսին թէ պատրաստ է ազատել Մալաքսայի ճակատամարտին մէջ իրեն ձեռքն ինկած գերիները՝ պայմանաւ որ ասոնք հեռանան Կրետէէ։ Ծովակալք անմիջապէս իմացան այդ գեկոյցն որ ենթադրել կուտայ թէ Կրետէի հելլէն զօրաց հրամանատարն իր կառավարութեան կողմանէ հրաւիրուեր է ետ կենալ իր յարձակողական ընթացքէն։ Այս առթիւ Թայմզ հետեւեալ հեռագիրը կ'ընդունայ Հանեայի իր թղթակցէն որ յոյն է. — «Վասոսի զինուորութիւնք սկսած հասկցած են՝ ինք բնաւ չի մասնակցիր ապստամբաց գործողութիւններուն։ Ասոնց ունեցած երեք թնդանօթք իրենց տրուեցան եւ կը գործածուին նախկին հելլէն սպայ եւ հելլէն 4 կրետացի նախկին 5 թնդանօթաձիգի կողմէ։ Մէկ քանի խումբեր կան և իւրաքանչիւրն անկախ կը գործէ։ Մէկ քանի օրուան պէտք կայ որպէս զի ծովակալաց պատգամաւորները կարենան կղզւոյն ներսերն երթալ։ Վասոս ու իր զօրքերն Ալիքիանոյի մէջ անգործ կեցած են։ Վասոս երբեք մտադիր չէ թշնամական ընթացքի մը հետեւիլ ընդդէմ տէրութեանց. թէեւ ապստամբաց կողմէ իբրեւ պետ ճանչցուած է, սակայն իրական կերպով ամենափոքր ազդեցութիւն մը միայն ունի անոնց վրայ։

—Տէյլի Թէլէկրաֆ կը ծանուցանէ թէ ապստամբք Եւրոպացիներն ալ թշնամի կը նկատեն ։ Ամէն միջոցներով կ'ուզեն արգիլել Եւրոպացիներուն՝ որպէս զի չկարենան տեղեկութիւն տալ կրետացւոց թէ Տէրութիւնք որոշած են բացառիկ կազմակերպութիւն մը տալ կղզւոյն ։

ՍԵՐՊԻԱ. — Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ Սերպիոյ վրայ խօսելով, կ'ըսէ թէ չէզոք ընթացք մը պիտի բռնէ արեւելքի գործերուն մէջ՝ որչափ ատեն որ պայմանները ներեն. մանաւանդ որ Սիմիչի դահլիճն այս ընթացքն եւրոպական բոլոր դահլիճներուն շնորհակալութեան արժանացած է ։ Սերպիա փութով պիտի զբաղի իր ներքին ամրապնդման և միւս կողմէ արթնութեամբ պիտի հետեւի արտաքին դէպքերուն ։

ԻՏԱԼԻԱՅԷՆ Աթէնք ուղեւորող իտալացի կամաւորք մեծ մասամբ 16էն 20 տարեկան պատանիներ են ։ Ծնողքներնին միշտ իտալական հիւպատոսներու և հելլէն իշխանութեանց միջամտութիւնը կը խնդրեն, որպէս զի արգիլեն անոնց զինուորագրութիւնն և Իտալիա վերադարձնեն, բայց հելլէն իշխանութիւնք չեն ուզեր ո և է միջամտութիւն ընել ։

ՉԱՐՆ, ինչպէս կը յիշուի, 50,000 րուպլի ղրկած էր ի նպաստ կրետացի գաղթականաց։ Աթէնքէն կը գրեն թէ գաղթականք չեն ուզեր այդ ստակն առնել, ի նկատի առնելով Ռուսիոյ ընթացքը կրետական խնդրոյն մէջ, ուստի գումարում մ'ունենալով, միջոց մը գտեր են այդ նուէրը մերժելու առանց վիրաւորելու նուիրատուն. որոշեր են հեռագրաւ Չարին շնորհակալութիւն յայտնել իր առատաձեռնութեան համար ։ Որովհետեւ Ցունաստանի մէջ իրենց ամէն պէտքերը կը հոգացուին, խնդրեր են Չարէն որ 50,000 րուպլին պաշար ղրկէ Կրետէի մէջ պաշարուած իրենց հայրենակիցներուն, որոց կիներն ու տղաքներն սովամահ պիտի ըլլան ։

Լ. ՍԱԼԶՊԸՐԻ.— Նիսէն կը հեռագրեն թէ Լ. Սալզպըրի անցեալ Եչ. երկու ժամու չափ տեսակցեր է Վիքթորիա թագուհւոյն հետ։ Ո–էս–թ–մին Կ–զէթ կ'ըսէ թէ նախարարապետն ապրիլ 3/15էն յետոյ Լոնտոն պիտի դառնայ։ Անգլիոյ երեսփ. Ժողովին Եչ. առանց քուէի մերժեց հարցապնդում մը որ կը վերաբերէր Լ. Սալզպըրիի բացակայութեան, տագնապալի ատենի մը մէջ ։

ՎԻՔԹՈՐԻԱ Թագուհին անցեալ Եչ. Սեւ Լերան իշխանին աղջկան —Աննա իշխանուհւոյն և Պաթէնպէրկի իշխանին նշանախօսութեան առթիւ ճաշ մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Նիքոլա իշխանը, Լէօփոլտ Պաթէնպէրկի դուքսն ու դքսուհին, Բարիզի անգլ. դեսպանն, եւայլն ։

ՍՊԱՆԻԱ. — Հինգշաբթի օրը խնամակալ թագուհին, նաւագահանդէսի մը ներկայ գտնուած միջոցին, ստացաւ հեռագիր մը, որ Փիլիպեան կղզիներու մէջ սպանիացւոց տարած յաղթանակը կը ծանուցանէր։ Հեռագիրն ի լուր ամենեցուն կարդացուեցաւ տեսարանին վրայ ։ Ժողովուրդը մեծ խանդավառութեամբ լսեց այս լուրն և անմիջապէս նուագածուք արքայական քայլերգն ու ժողովրդական ազգային երգն հնչեցուցին ։ Ներկայք գոչեցին «կեցցէ՛ թագուհին, կեցցէ՛ խնամակալ թագուհին, կեցցէ՛ սպանիական բանակն ու նաւատորմը»։ Ծովային նախարարութիւնը Մանիլայէն պաշտօնական հեռագիր ստացաւ թէ Նովէլէթա ու Լուսոն սպանիացւոց ձեռքն ինկեր են. Մալապոն հրկիզուեր է ։

—Զրոյց կայ թէ Քուպայի մէջ Մաքսիմօ Կոմէզ բանակցութեան մտեր է հաշտութիւն կնքելու, պայմանաւ որ ապստամբաց բանտարկեալ պետերուն ներում շնորհուի։ Միւս կողմէ այս լուրին հերքումներ ալ կան։ Կըսուի նաեւ թէ ապստամբաց պետերէն Քալիքսթօ Կարսիա վար դրած է 250 սպանիացի՝ ըսելով թէ զինուոր, որք պատանդ կը համարուին՝ գերի բռնուած ապստամբ զօրավար Րիւս Րիվէրայի կեանքին համար։

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ծովակալ Բոթիէ Սիթիա ժամանեց աչքէ անցունելու նաւային զօրաց բնակած տեղերն։ Ասոնք հաստատուած են քաղաքին մէկ թաղին մէջ, որուն պարապ տուները պատրաստուած էին իրենց համար։ Քիչ հեռուն կը գտնուի հիւանդանոցն, ուր կը դարմանուին Սէ–լ–է մարտանաւուն կողմէ փոխադրուած քրիստոնեայ ու իսլամ վիրաւորք։ Սիթիայի կողմն հանդարտութիւն կը տիրէ։

ԻՏԱԼԻՈՅ Երեսփ. Ժողովը բացուեցաւ առջի օրը։ Գահաճառն արտաքին խնդրոց վրայ խօսելով, կըսէ թէ Տէրութեանց համաձայնութիւնը կը միտի պահպանել Եւրոպայի հանդարտութիւնն և ժողովրդեան ապահովել քաղաքակրթութեան եւ արդարութեան բարիքները։ Գահաճառն այսպէս կը շարունակէ. «Իմ կառավարութիւնս՝ մեր զինակցութեանց հաւատարիմ և բոլոր տէրութեանց հետ սրտագին բարեկամութեամբ երջանիկ ըլլալով, կը գործակցի Եւրոպական ներդաշնակութեան, որուն մասնակից է, որպէս զի պահանջէ խաղաղութեան պահպանման օրինաւորապէս գործակցելու պարտականութիւնն և իր շահերուն հոգատարութիւնը։ Խաղաղութեան բարիքը թոյլ պիտի տայ խորհրդարանին զբաղելու՝ երկար ատենէ ի վեր անլոյծ մնացած խնդիրներով։ Ափրիկեան գաղթավայրերու վիճակը սովորական ընթացքն ստացած է»։ Գահաճառը նաեւ կը շեշտէ նաւատորմը զօրացնելու պէտքը։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ Երեսփ. Ժողովին մէջ Մ. Լոքռուա առաջարկութիւն մ'ըրաւ բարեփոխելով ծովային նախարարին ծրագիրն որ ութսուն միլիոն ֆրանքի վարկ խնդրած էր նաւային ելմտացոյցին համար։ Մ. Լոքռուա երկու հարիւր միլիոն ֆրանք խնդրեց հինգ տարեճարով՝ նոր մարտանաւեր շինելու նախարարին առաջարկածէն տարբեր յատակագծով մը։

ԳԼՈՒԽ ԲԱՐԵՅՈՒՍՈՅԷՆ կը հեռագրեն թէ Թրանսվալի հանքերու տնօրէնք ծրագիր մը կ'ուսումնասիրեն՝ բնիկներու օրականները զեղչելու։

ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ կառավարութիւնը Փրանսեւթունուզական առեւտրական դաշնագիր մը կնքեց ։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ կայսրը մերժեց Աւստրիոյ նախարարութեան հրաժարականը։

ԱԹԷՆՔԷՆ կը գրեն ապրիլ 4 թուականաւ. —Եւրոպական Տէրութեանց քով գտնուող հելլէն դեսպանք ծանուցին իրենց կառավարութեան թէ եւրոպական դահլիճներն հելլէն նաւահանգիստները պաշարելու խնդրով կը զբաղին։ Թէեւ յայտնի չէ թէ մինչեւ ո՛ր աստիճան համաձայնութիւն գոյացած է, սակայն Աթէնքի գերման դեսպանն իր կառավարութենէն ծածկագիր հեռագիր ստացեր է թէ պաշարումն որոշուած է։ Ամէն պարագայի մէջ խնդիրն երեք-չորս օրէն պիտի լուսաբանուի։

ՊԵՐԼԻՆԻ թերթ մը ապրիլ 3 թուով կը ծանուցանէ թէ Եգիպտեան ծովածոցին պաշարումն անգամ մ'եւս յետաձգուած է, որովհետեւ վերջին վայրկեանին մէկ քանի տէրութիւնք առաջարկութիւններ ըրեր են ։

Մ. ԿՈԹԻԷԻ ՀԱՐՑԱՊՆԴՈՒՄՆ, որուն պատասխանեց Մ. Հանոթօ, հետեւեալն է. —Կրետէի մէջ Տէրութեանց զինուորական գործողութեան արդիւնքներն որո՞նք են, դիւանագիտական բանակցութիւնք ի՞նչ են, ի՞նչ կրնայ ընել կառավարութիւնն, եթէ սկսուած բոլոր գործողութիւնք անյաջող ըլլան։ Ի նկատի առնելով Կրետէի վերջին դէպքերը՝ զօրաբանակ մը միայն պիտի կրնայ կղզին հանդարտեցնել։ Այս կարգի գործողութեան մը համար, կառավարութիւնն ո՞րկից ստակ պիտի գտնէ։ Երեսփ. Ժողովէն վարկեր խնդրելու դիտաւորութիւն ունի՞։ Մ. Կոթիէ ըսաւ թէ Գերմանիա մէկ նաւ միայն ղրկած է ի Կրետէ և ցամաքը զօրք հանած չէ։ Վերջապէս հարցուց թէ ի՞նչ պիտի ընէ կառավարութիւնն, եթէ պաշարումէն յետոյ չփոթութիւնք ծագին։ Մ. Հանոթօ համառօտակի յայտարարեց թէ այդ հարցմանց մեծ մասին չի կրնար պատասխանել, որովհետեւ բանակցութիւնք առկախ են։ Կը դանդաղի թէ Տէրութիւնք կը յապաղեցնեն իրենց գործողութիւնը, բայց այս յապաղում իրաց վիճակէն անհրաժեշտ է։ Կղզւոյն կազմակերպութիւնն հաշակուեցաւ, բայց չի հաստատուեցաւ թէ՝ ինչպէս կ'ըսուի այնչափ դէչ ընդունուած ըլլայ։ Մ. Կոթիէ այս բացատրութիւններն անգոհացուցիչ գտաւ և կառավարութեան արեւելեան քաղաքականութեան բոլոր պատասխանատուութիւնը թողուց նախարարութեան և ժողովին մեծամասնութեան վրայ։

ՌՈՒՍ ՆԱՒԱՏՈՐՄ. — Դ'ի-ր-ծովակալ Եւլչանինով Սեւ ծովու նաւատորմին Բ. հրամանատար կարգեցաւ փոխանակ զեր-ծովակալ Օսթէլէցքիի։

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ. —Վերջին հեռագրերու նայելով, արեւելքի նաւաբաժինը կը գտնուի Սքիաթօս կղզւոյն հիւսիսային կողմն։ Հրամանատարն ստացաւ ծովային նախարարին հրահանգները։ Նաւային սպայ Քրիէսիս անցեալ ուրբաթ այս հրամանատարին քով գնաց։ Շաբաթ օրը պալատան մէջ նախարարաց խորհուրդ գումարեցաւ թագաւորին նախագահութեամբ։ Մ. Տէլեանիս ապաքինած ըլլալով, ներկայ էր։ Քննուեցան սահմանագլխոյ զօրաց հրամանատարներու տեղեկագրերը։ Նախարարաց խորհուրդէն յետոյ պատերազմական նախարարն հրահանգներ տուաւ բանակին հրամանատարներուն։ Միեւնոյն ժամանակ հրաման ղրկուեցաւ Միսոլոնկի՝ պատերազմական իրեղէններ ղրկել Արթա։ Անցեալ ուրբաթ Արթայի մէջ երկրաշարժի թեթեւ ցնցում մը զգացուեցաւ։ Սուրհանդակ ազատանի մը Աթէնք ժամանեց Կրետէէն լուր բերելով։ Ազատանին թափառած էր մէկ ամսոյ չափ։ Անգլ. դեսպան Մր. Էկէրթըն շաբաթ իրիկուն թագաւորին ներկայացաւ։ Խալքէսի բանտէն մէկ քանի չարագործք փախան, միջոցներ ձեռք առնուեցան զանոնք ձերբակալելու։ Պատերազմական նախարարը հրահանգ տուաւ Արթայի բանակին հրամանատարին, որ հետեւակաց ու թնդանօթաձիգներու մեծ մարզանքներ կատարէ։ Կը հաւաստեն թէ միջազգային երկու նաւախումբ կը պտըտին Եգէական ծովուն մէջ, Սքիաթօսի մօտ ամփոփուած թորփիլանաւք հաւանօրէն այս նաւախումբերուն կը պատկանին։ Փոքր առագաստանաւ մը Կրետէէն Պիրէոս ժամանեց։ Երեկ Ցունաստանի մէջ զանազան արհեստաւորաց և ընկերութեանց ժողովրդական գումարում մը տեղի պիտի ունենար։ Փութով պատերազմական իրեղէններ կը ղրկուին Թեսալիա և Արթա։ Բեէր Քաղմանիա անուն Գաղղ մը Աթէնք ժամանեց Օտար Լէգէոնին մէջ մտնելու։ Ֆինլանտիա բնակող բոլոր հելլէնք Ցունաստան ուղեւորեցան բանակին մէջ ծառայելու։ Ռուսիայէն ճամբայ ելնող հելլէնաց թիւը 7000 կ'ենթադրուի։

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ԱԹԷՆՔ, 5 ապրիլ. — Լարիսայէն հեռագրեր կ'ապահովցնեն թէ վաղը (տօն Աւետման և ազգ. տօն Հելլենաց) սահմանագլխին վրայ ո և է դէպք չպիտի պատահի։ Ցունաստանի գահաժառանգ իշխանին ներկայութիւնը լաւագոյն երաշխաւորութիւնն է։ Այս մասին խիստ հրամաններ տրուեցան։

ԼԱՐԻՍԱ. —Բանակին ընդհ. հրամատար գահաժառանգ իշխանին մէկ հրամանագիրը կը հրամայէ զինուորաց խիստ զգուշաւոր ընթացք մ'ունենալ ազգային տօնին առթիւ, որ վաղը տեղի կունենայ, և չթողուլ որ ազգային յիշատակներ յանդգնութեան մղեն զիրենք։

ՀԱՆԻԱ. — Զէնքինկերութիւնը կը շարունակէ։ Բաւան թնդանօթի ձայն լսուեցան Պուտցանորիայի ամրոցին կողմէն, զոր գրաւած են միջազգային զօրքեր՝ հրամատարութեամբ ֆրանսացի հարիւրապետ Բէռնեոնի։ Բարձանց վրայ դարանամուտ եղած ապստամբք կրակ ըրին ամրոցին։

ԲԱՐԻԶ.— Շաբթուս Մարսիլիայէն Կրետէ պիտի ուղեւորին նաւային զօրաց վաշտ մը և թնդանօթաձիգներ։

ԱԹԷՆՔ. —Նախարարապետ Մ. Տէլիանիս յայտարարեց թէ պատերազմ հրատարակելու խնդիրը վաղը պիտի որոշուի։

—Վասոս, որ Կրետէ գտնուող հելլէն զօրաց հրամատարութիւնը կը վարէ, վերջնապէս զօրավարութեան աստիճանին բարձրացաւ։

ԱՅՍ ԱՌՏՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 6 Ապրիլ (երեկոյ)·— Կ'ըսուի թէ հելլէն կառավարութիւնը փափաք յայտնած ըլլալով խնդիրն հաշտարար կերպով կարգադրել, Ցունաստանի նաւահանգիստներուն պաշարումը պիտի յետաձգուի։

—Ռուսիոյ ելմտական նախարարին Ֆրանսա երթալը քաղաքական նպատակաւ չէ կ'ըսեն։

—Աթէնքի լրագիրք կը բողոքեն Մ. Հանոդոյի կողմէ Երեսփ. Ժողովոյ մէջ եղած յայտարարութեանց դէմ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Գերման թերթերու երեք թղթակիցք եւս Ցունաստանէն դուրս հանուեցան։

ՊԵԼԿՐԱՏ.— Սերպիոյ թագաւորը Զատկէն վերջը Ձէթինեէ պիտի երթայ ի փոխադարձ այցելութիւն Նիքոլա իշխանին։

ՀԱՆԵԱ.—Տ. Նիւէֆորոս յոյն մետրապոլիտը խնդրագիր մը ղրկեց Մեծ Տէրութեանց, որպէս զի ծովակալք այլ եւս ռումբ չարձակեն Կրետէի ապստամբներուն վրայ։

—Աքրոթիրիի գտնուող հելլէն ապստամբներ՝ իտալացի ծովակալին արտօնութեամբ՝ այսօր իրենց ընտանիքներով մեկնեցան Աքրոթիրիէն։

ՏՈՔԹՈՐ
ՀՐԱՆՏ Պ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Բէնսիլվանիոյ Համալսարանէն պատուակալ յիշատակութեամբ վկայեալ, Ֆիլատելֆիոյ մէջ իր արուեստը գործնական փորձառութեամբ կատարելագործելէ ետքը, հաստատուած է ի Բերա, Ղալաթա-Սէրայի դիմաց, ԹԱՏՐՈՆ ՓՈՂՈՑ Թի– 1, ուր կը գտնուի կիրակիէն զատ ամէն օր ժամ 9—12 և 1—4 (ըստ Ե.)

ՏՔԴ. ՅԱԿՈԲ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Լուսնոտութիւնը բոլորովին կը դարմանէ և մասնագէտ է ծննդաժիգական ու մորթի հիւանդութեանց։ Իր դարմանատունը փոխադրած է Բերա Պէօյիւք Բարմաք Գափու Թիւ 10 տունը։ Ըստ առաջնոյն Գչ. Եչ. ու Շբ. կէսօրէն մինչեւ ժամ 11 կը գտնուի Պոլիս Կամուրջին գլուխ Բիւչիւկեան դեղարանն և ուրիշ ատեններ ալ իր դարմանատունը ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կը լսենք թէ՝ Եւդոկից Հոգաբարձութիւնը կազմելու համար քանիցս եղած փորձերու անյաջողութենէն զգածեալ՝ մի քանի ազգայիններու ազդեցիկ խմբակ մը պատրաստականութիւն յայտներ է այս Հոգաբարձութիւնն ստանձնելու, և թէ Քաղաքական Ժողովին առաջիկայ նստին մէջ պիտի առաջարկուի նոյն անձերէն կազմել Նոր Հոգաբարձութիւն մը։ Շատ գոհ ենք լսելով որ Ազգ. Վարչութեան այս ճիւղն ալ վերջապէս ձեւի պիտի մտնէ։ Եւդոկից Հոգաբարձութիւնը մեծ հանճարներու, երեւելի տաղանդներու չի կարօտիր։ Հոն առաջին և վերջին պայմանն է պարկեշտութիւն, ուղղամտութիւն, հասարակ ողջմտութեան հետ միացած։ Ամէնէն կարեւոր բանն այն է որ անդամները խօսուած մարդիկ չըլլան, ազգային դրամներու մատակարարութեան մէջ ուրիշ անգամ յիրաւի կամ յանիրաւի բամբասանքի ենթարկուած չգտնուին։ Զի Եւդոկից Հոգաբարձութիւնն անմիջական առնչութիւն ունենալով Պատրիարքարանի հասոյթներուն և ծախքերուն հետ, եթէ Հոգաբարձութեան անդամները բացարձակապէս անաղարտ և վստահելի մարդոց մէջէն չառնուին, շուտով կրնան բամբասանքի առարկայ ըլլալ, և բոլորովին խախտել հասարակաց վստահութիւնը, բան մը որ ո՛չ իրենց համար փափաքելի է, ո՛չ ալ մանաւանդ կեդրոնական Սնտուկին համար, իր արդի անձուկ վիճակին մէջ։

—Որբեր որդեգրելու համար «Բիւզանդիոն»ին դիմողներուն անուններն, հասցէներն, իրենց պատուաւորութեան վրայ տրուած վկայութիւնք և իրենց խնդրած որբին կամ որբուհիին հանգամանքները Պատրիարքարանի յատկապէս սահմանուած տոմարին մէջ կ'արձանագրուին, և երբ պաշտօնապէս խնդրուած որբերը գաւառներէն բերուին, անոնց պիտի յանձնուին։ Իբրեւ ճամբու ծախք ղրկուելիք գումարները զատ արձանագրութեամբ մը Ս. Պատրիարք Հօր տրամադրութեան ներքեւ պիտի դրուին։

ՎԱՌՆԱՅԻ ԳԱՂԹԱԿԱՆՔ. — Այս Բչ. Վառնայէն ի Պոլիս վերադարձող արժանահաւատ անձէ մը հետեւեալն իմացանք. — «Մարտ 15 շաբաթ օրէն սկսեալ՝ պուլկար իշխանապետութեան հրամանաւ՝ ժանտարմայք սկսան պարապ պտըտող գաղթականներն հաւաքելով — թէ փողոցէն և թէ բնակած տուններէն — չդեկառք դնել ու պուլկարական ուրիշ քաղաքներ ղրկել։ Ասոնց բողոքներն անլսելի կը մնան, մինչեւ իսկ շրջիկ խանութպանութիւն ընողներ կամ գործ մը գտնելով աշխատողներ կը ժողվուին և կը ղրկուին, որով գաղթականաց մէջ տրտմութիւններն սկսան շատնալ։ Կաթողիկոսական այցելու Հովիւ Տ. Արսէն Վ. Վեհունի կը դիմէ զինուորական պաշտօնէին, և անոր թուելով գաղթականաց ի Պուլկարիա ապաստանելէն ի վեր երկրին վայելած առեւտրական յաջողութիւններն, — ուտեստի, վառելիքի և բնակարանի մասին, բացատրութիւն կը խնդրէ այս տարօրինակ անօրէնութեան համար։ Պաշտօնեայն կը պատասխանէ թէ, «15 օր առաջ Սոֆիայէն եկած հրամանի մը համեմատ Վառնայի թաղ. խորհուրդին պաշտօնագիր մը ղրկուեր է՝ որով կառավարութիւնը թաղ. խորհուրդին կը հրամայէր իր կողմէ մասնախումբ մը կարգելով՝ պարապ պտըտող դատարկապորտներուն ցանկը շինել ու քաղաքապետութեան ներկայացնել որպէս զի քաղաքապետութիւնն անոնց գործ գտնէ՝ այլուր փոխադրելով զանոնք։ Բայց Վառնայի մեծ ազգերը նկատողութեան իսկ չեն առներ այս հրամանն, ու քաղաքապետութիւնն իրաւամբ կը պարտաւորի իր ուզած կերպովը՝ դէմն ելլող գաղթականը մինչեւ իսկ գիշերը պառկած տեղէն հանելով՝ ուզած տեղուանքը ղրկել։» Արսէն Վրդ. այս բացատրութիւնն առնելէն ետքը, կը դառնայ եկեղեցի (Տնտեսին կիրակի իրիկունն) և բեմէն կը սկսի դատապարտել զթաղ. խորհուրդն, բայց որո՞ւ կ'ըսես. այս մարդիկ կարեւորութիւն իսկ չեն տար իրենց գաղթական արենակիցներուն ամենափոքր աղաչանքին։ Տ. Արսէն Վ. Վեհունի հրապարակաւ խոստացաւ ի

Սոֆիա գրել և այս անտեղութեան առաջքն առնուլ։ Զմոռնանք ըսել որ Օրիորդ Փիրայլըր ալ ներկայ էր նոյն իրիկուան եկեղեցին. Վարդապետն հաստատած ըլլալով որ՝ նպաստները քիչ օրէն կտրուելու որոշում մը տրուած ըլլալուն՝ անկարգութիւն մը չպատահելու համար Օրիորդն Սոֆիա գրեր է և լուլուլը գաղթականներուն քշուիլը խնդրեր է, (ուսկից առաջ եկեր է Սոֆիայի կառավարութենէն առ Վառնայի քաղաքապետութիւնն եկած խիստ հրամանն), անուղղակի կերպով հարուածեց նաև զՕրիորդը, «բարեգործ մարդը մինչև վերջն իր բարեգործութիւնն անարատ պահելու է և կարգ մը իր շուրջը գտնուող տկարամիտներու խօսքին կարևորութիւն տալու չէ» ըսաւ։ Լսեցինք թէ՝ յաջորդ օրն Օրիորդը գացեր զինուորական պաշտօնէին առաջարկեր է՝ միայն պանդուխտները քշել որ գործ չունին և ոչ թէ գործ ունեցողներն։ Առ այս պատասխան տրուեր է իրեն թէ՝ Սոֆիայէն եկած հրահանգին մէջ ատանկ բան չկայ։» Մինչև մեր Վառնայէն մեկնելու համար շոգենաւ նստած օրը կը շարունակուէր բռնութեամբ դէպ ի ներսերը ղրկուիլը գաղթականաց։

— Կ'ըսեն թէ՝ Օրիորդը համոզողները թէ գաղթականները քշուին՝ տեղացի այն ընիկ Հայերն են՝ որոց համար ժողովուրդը տրտնջած էր դրամ խրացուցած ըլլալնուն համար։

Կրօնական Ժողովն ի նիստ գումարեցաւ ի Պատրիարքարան ի ներկայութեան տասնեւմէկ անդամոց, ատենապետութեամբ Տ. Գրիգորիս Ս. Ցովհաննէսեանի և զբաղեցաւ հետևեալ խնդիրներով։ — Ժողովն Հայրապոլսի Թաղ. Խորհրդոյ տեղեկագիրը կարդաց և տեղեկացաւ որ ընիկ Ռուսաւորոյի տիրացու Ցարութիւն Մաղաքեան կը ներկայացուի իբր քահանայացու. սակայն անբաւական գտնելով Թաղ. խորհրդոյ նոյն տեղեկագիրն, որոշեց տեղեկութիւն ուզել Ռուստոմեոյի առաջնորդէն։ — Օրտուէն եկած երկու գրեր, որք տեղւոյն առաջն. փոխ. Տ. Աբրահամ քահանայի դէմ գանգատներ կ'ընէին, որոշուեցաւ յանձնարարել Տրապիզոնի առաջ. տեղապահին, որ քննութիւն մը կատարելով, արդիւնքը տեղեկագրէ Կրօն. Ժողովոյ։ Սոյնպէս զատ գաւառներէն եկած հինգ հատ ամուսնական և վեց հատ ալ անհատական խնդիրներ նկատողութեան առնուեցան։—Ս. Պատրիարք Հայրն անձնական տկարութեան պատճառաւ երէկ ալ Պատրիարքարան գացած չէր, և չնախագահեց։

—Մոսկուա բնակող եղբարք Ժամհարեանց Հարիւր տասն հազար րուպլ նուիրեր են Շուշի մէջ հիւանդանոց մը հաստատելու և երեք յարկով հոյակապ տուն մը։ Այս գումարին 10,000ը պիտի գործածուի հիւանդանոցին նախնական պիտոյքներուն, իսկ հարիւր հազարը պիտի մնայ իբրև հիմնական դրամագլուխ։

—Մոսկուայի մէջ փետր. 15ին վախճանած Միրզա Աթամալեանի այրին ու ժառանգորդներն եօթն հազար րուպլ նուիրեր են, որուն 4,000ը Ս. Էջմիածնի Ճեմարանին մէջ որդեգիր մը պահելու այդ դրամին տոկոսով, 700ը Ն. Օծութիւն Ս. Կաթողիկոսին տրամադրութեան տակ դրած են, 750ն ալ գաղթականաց ու որբերու և միացեալ ալ զանազան բարեգործական նպատակներու։

—Պալաթէն կը գրեն մեզ.

Պալաթու Թաղ. Խորհուրդն, որ նոր վերակազմուեցաւ, եկեղեցւոյս մտուկին նիւթական բարուքման կ'աշխատի մեծ եռանդով։ Զատկական տօնէն առաջ մտադիր է Թաղային երկսեռ վարժարանն աւելի կանոնաւոր վիճակի մը վերածել, եթէ գաղթող Թաղեցւոց վերադառնալովը, աշակերտաց թիւն աւելնայ։

—Թաղիս Խորենեան Ազգասիրական ընկերութիւնն, որ տնտեսական տագնապին երեսէն գործելէ դադրեցաւ, կը յուսացուի թէ ի մօտոյ դարձեալ գործի կը ձեռնարկէ ի սէր և ի մխիթարութիւն ազգատին։ Առ այս Թաղ. Խորհուրդն ամէն կարելի միջոց ի գործ պիտի դնէ։

—Երկու անգամ կ'ըլլայ որ եկեղեցւոյս քարոզիչ Տ. Տաճատ վարդապետ իր քարոզներուն մէջ կոչում կ'ընէ բարեպաշտ ժողովրդեան՝ կարօտելոց հացագործ յատկացնել հանգանակութիւնն արդիւնաւորելու համար։ Երկու անգամուան միայն պնակի հասոյթն եղած է 350—400 դահեկան, և այս դրամն եղած է տնտեսական տագնապէն վնասուած ազգայնոց դրպանէն։ Թաղիս բաւական թուով ազգայինք բարեկեցիկ կամ ոչ-բարեկեցիկ (մարդասիրութիւնը բարեկեցութենէ կախումն չունի), որոնք և որբուհիներ պիտի որդեգրեն։ Սրբազան Պատրիարքին մարդասիրական հրաւէրները խոր տպաւորութիւն ներգործած են ժողովրդեան սրտին վրայ։ Երէկ երեկոյ յետ աւարտման արարողութեան և քարոզին՝ աղէտից ազգային մը քարոզչին ներկայանալով կ'ըսէ. «Հա՛յր սուրբ, Սրբազան Պատրիարքին գրէ՛ որ ինծի ալ որբ մը ղրկէ. Աստուած անոր խղճմտին ալ կուտայ ինծի. Թո՛ղ զաւակներուս հետ ուտէ խմէ և դպրոց երթայ։»—Հիմա ի՞նչ ըսենք այս աղէտը, այլ զժալոյն անձին . . .

—Հանրածանօթ բարերարուհի, Տիկին Նայվըն, մինչև ցարդ իր շաբաթական նպաստը կը շարունակէ տալ թաղիս աղքատ ազգայնոց։

«ԲՈՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Կ. Բ. (Էսկիշէհիր). — Սիրով ընդունուած է ձեր առաջարկը։

Բ. Ա. (Գիւմիւլճինէ). — Ձեր նամակ, զոր կը յուսանք հրատարակել, առիթ կուտայ մեզ խնդրելու նամակագիրներէն որ պակաս նամակագրոշմ չփակցնեն այն գիրերուն վրայ որով կը պատուեն զմեզ։ Եթէ այն նամակներուն ամենքը մէյ մէկ չէք պարունակեն, ի՛նչ և է։ Բայց երբ աւելորդաբանութիւն են լոկ, կրկնապէս ծանր կուգայ երկու կամ չորս ղրուշ տուգանք վճարել նամակատան ցրուիչին։

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԷ
Աւտօնեալ եւ Վկայեալ
ՓԱՍՏԱԲԱՆ
ՀՐԱՉԵԱՅ Ա. ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ

Ա. Իր իրաւագիտական շրջանն աւարտած, կը ստանձնէ շէրիի, հուգուգի, վաճառականական եւ պատժական ամէն տեսակ դատեր։

Բ. Այն դատերը զորս պէտք է վարել թէ՛ Իզմիտի, թէ գաւառներու եւ թէ մօտակայ գաւառներու մէջ, ի հարկին խաբինաթի եւ թէմիզի պարագաներով։

Գ. Կը խմբագրէ եւ կը թարգմանէ դատական եւ օրինական ամէն գրութիւններ Տաճկերէնէ ի Գաղիերէն եւ փոխադարձաբար. վարձք զոհացուցիչ. գաղտնապահութիւն, ճշդապահութիւն երաշխաւորեալ. բաց ի Կիրակիէ ամէն օր պատրաստ է իր գրասենեակն։ 2—20

Իզմիտ, էսկի Կէօմրիւք Ճատտէսի

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

Էնկիւրիի և Գոնեայի կուսակալութիւնք տեղեկագրեցին ներքին գործոց նախարարութեան թէ, շնորհիւ վեհ. Սուլթանին, 1312 տարւոյ դեկտեմբերէն մինչև փետրուարի վերջը Գայսէրիի քաղաքին ու շրջակայ գիւղերուն մէջ 312 տղաքներ պատուաստուած են, Պէյրազարի մէջ՝ 78 և Նիյտէ ու Համիտիյէ գաւառակաց մէջ՝ 113։

—Իգտամ լրագիրը կանոնաց հակառակ գործած ըլլալով, ծանուցանուեցաւ արտօնատիրոջն որ ուրիշ անգամ զգուշանայ, զի հակառակ պարագային մէջ հարկ եղածն ի գործ պիտի դրուի։

ԲԱՐՁՐ. ՄԵԾ-ԵՊԱՐՔՈՍՆ ու բոլոր նախարարք առջի օրը Կայս. Պալատան մէջ ի ժողով գումարեցան, որով իրենց պաշտօնատեղիները չգացին։ (Լ. Հէրըլտ)

ԹՈՒՔԱՏԻ ԴԷՊՔԸ. — Հեռագրական տեղեկութեան մը համաձայն, կըսէ Իգտամ, պատերազմական դատարանն իր պաշտօնն ի գործ կը դնէ։ Դատարանին նախագահ Հասան Ֆէհմի փաշայի կողմէ ժողովուրդին ուղղեալ յայտարարութիւն մը մեծ ազդեցութիւն գործեր է և, կը յարէ Իգտամ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, ամէն ոք իր գործովը կը զբաղի։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ գործակատար Մ. Մարքով երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ՀՈԼԼԷՆ դեսպանատան մատրան մէջ երէկ առտու պատարագ մատուցուեցաւ և գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան Ցունաստանի ազգային տօնին առթիւ։ Ներկայ էին դեսպանը, դեսպանատան ու հիւպատոսարանի պաշտօնեայք և հելլէն գաղթականութեան երեւելիք։ Եկեղեցական արարողութիւններէն յետոյ Մավրոկորտաթօ իշխանն ընդունեց ներկայից շնորհաւորութիւնները։

ԱԼՊԱՆԻԱ.—Տուրանէի եւ Էլպէսանի յոյն մետրապոլիտը, կ'ըսէ Մոնիթէօռ, ուղերձ մը մատուցանելով Մանաստըրի կուսակալին յանուն քրիստոնեայ ժողովրդեան շնորհակալութիւն յայտներ է միւթէսարրըֆ Հաֆըզ Ահմէտ Պասըմ պէյի օրինակելի պաշտօնավարութեան համար։ Մետրապոլիտն այդ գրով յայտարարեր է թէ կատարեալ համերաշխութիւն կը տիրէ իսլամաց և քրիստոնէից միջև։

ՔԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՔ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց ի զէն կոչել Բ. զօրաբանակին 25, 26, 27 և 28րդ րէտիֆի գունդերն, որք Անատոլուի կողմը կը գտնուին ի Գարահիսար։ Այս գունդեր, որք տասն և վեց վաշտէ կը բաղկանան, փոխադ Իզմիր պիտի իջնեն և անկից Թէքիրտաղ պիտի անցնին։ Այս գունդերու երկուքն Եանեա պիտի ղրկուին և երկուքն Սելանիկ։ Ասոնցմէ Քէօթահեայի վաշտն արդէն ճամբայ ելեր է։ Այդ գունդերուն տասներկու բժիշկ կարգուեցան։ Հելլենական սահմանագլխոյ առողջապահական քննիչ Ահմէտ Հիլմի փաշա իմանալով որ սահմանագլուխը գտնուած հելլէն զօրքերու մէջ ծաղկախտ երեւան ելած է, ձեռնհաս իշխանութենէն պատուաստի հիւթ ուզեց որք ի մօտոյ Սելանիկ պիտի ղրկուին։ Թէրսանէի մէջ Օրխանիյէ և ուրիշ մարտանաւերու պատրաստութիւնք երկու-երեք օրէն պիտի աւարտին։ Նորապէս 2750 հատ վերմակ գնուեցաւ նաւային զօրաց համար։ Միջերկրականի օսմ. նաւատորմին հրամատարը խնդրեց ծովային նախարարութենէն հարիւրի չափ բէժվելէր ղրկել մարտանաւերու մէջ գործածուելու համար։ Սիրքէճիէն երէկ իրիկուն կառախումբով Սելանիկ ղրկուեցան 98 ձի։ Այէ Սօֆիա Փաշա շոգենաւն, որուն մէջ կային 558 նաւային ու ցամաքային զօրքեր, Սեւ ծովէն Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեց։ Ցամաքային զօրաց հարիւրի չափն երէկ գիշեր կառախումբով Սելանիկ ղրկուեցան ինչպէս նաև հիւանդանոցներու յատուկ զանազան կարասիներ։ Սոֆուէն շոգենաւն երէկ Թէքիրտաղ ժամանեց 324 պահեստի զինուորով ու 263 գրաստով։ Շքարայի մէջ ու շրջակայքը գտնուող զինուորաց վրայ հազար հոգի պիտի աւելցուի։

ԲՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ.— Բր. Լիոնէի բաժնետէրաց ընդհ. ժողովին մէջ, որ մարտ 31ին տեղի ունեցաւ ի Լիոն, վարչական խորհրդոյ և հաշուեքննիչներու տեղեկագրերը կարդացուեցան։ Ընդհ. տնօրէն Պ. Մազըրա յետոյ բացատրեց այս վերջին տարիներու արտնտեսական պայմաններն, որք սեղանաւորական գործողութեանց վրայ մեծ ազդեցութիւն ըրած են. գիտել տուաւ դրամագլուխներու տոկոսին յառաջուն անկումն և սեղանաւորական գործողութեանց պայմաններուն պակսիլն. Բաժնետէր մը բացատրութիւն խնդրեց նոր գործակալութեանց հաստատման վրայ, որ պատրաստ դրամագլուխը կը ստորաբաժնէ և ընդհ. ծախքերը կ'աւելցնէ։ Նախագահ Մ. Ժէրմէն ըսաւ թէ երկու գրութիւնք կան մեր առջև, կայուն վիճակն ու յառաջդիմական գրութիւնն. առաջին գրութիւն ընդունուած էր Բրէտի Լիոնէի ընկերութենէն որ 1890ին 18 ֆր., 1891ին 15 ֆր., 1892ին 12.50 ֆր., 1893ին 12.50 ֆր., 1894-95-96ին 10 ֆր.ի շահաբաժին մը տուաւ։ Մ. Ժէրմէն ըսաւ թէ հիմա յառաջդիմական գրութիւնն ընդունած է, վասն զի պէտք չէ մերժել գործ առաջարկող հաստատութիւնը։ Բրէտի Լիոնէն հիմա նոյն ինքն Ֆրանսայի Պանքայէն աւելի արժէթուղթ ընդունուած է իբրև աւանդ։ Մ. Ժէրմէն յարեց որ եթէ կայուն վիճակն ընդունուած ըլլար, վարչական խորհուրդը 35 ֆրանքի տեղ հազիւ 22.50 ֆր. շահաբաժին մը բաշխելու կարող պիտի ըլլար, և հարցուց թէ արդեօք նախամեծա՞ր կը համարուի 22.5 ֆր.ի շահաբաժինն։ 35 ֆր. շահաբաժինը քուէի դրուեցաւ և ընդդէմ 2 քուէի միաձայնութեամբ ընդունուեցաւ։ Վարչական խորհրդոյ երեք անդամներն ու երեք հաշուեքննիչներն, որոց պաշտօնն աւարտած էր, վերընտրուեցան։

ԳՈՐՖՈՒԷՆ կը հեռագրեն թէ հելլէն սահմանագլխոյն վրայ բնակող քրիստոնեայ եւ հրեայ ընտանիքներ սկսեր են գաղթել պատերազմի հաւանականութեան պատճառաւ։

ԱԹԷՆՔԷՆ կը հեռագրեն թէ ալիւր և մորթ բեռցած շոգենաւ մը անցեալ գիշեր Կրետէի պաշարման գիծէն ներս մտեր է։ Մանչէսթըր Կարտիընի թղթակիցն ալ նոյն շոգենաւուն մէջ կը գտնուի եղեր։

ՌՈՒՍ կառավարութիւնը Ս. Աննա պատուանշանի Բ. աստիճանը տուաւ Հանեայի իր հիւպատոսին։

ՔԵԴՐՍՊՈՒՐԿԻ մէջ գումարելի առողջապահական միջազգային համաժողովին համար օսմ. պատուիրակ կարգուեցաւ զնդապետ Տքթ. Մահմուտ պէյ։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ դեսպանին կինը, զաւակներն ու զոքանչն ապրիլ 2/14ին Իտալիա պիտի ուղեւորին։

ԱՐՎԱՁԻ ամերիկեան հիւպատոսն, որ Իտալիայէն մայրաքաղաքս եկաւ, ի մօտոյ իր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի Սամսոնի ճամբով։

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարարութեան դիւանատունէն անցեալ 1312 տարւոյն 19 հազար 828 պաշտօնագիր ելած և 52 հազար 67 ժամանած են։

ՊԱՐՍԻԿ արտասովոր դեսպանութիւնն երէկ շոգեմակոյկով պտոյտ մը կատարեց Վոսփորի մէջ։

ՄԻՐՍԻՆ-ԱՏԱՆԱՅի երկաթուղոյ գիծն երկարելու ծրագիրն և պայմանագրութիւնն ու յանձնառութեան գիրն մատուցուեցան Բ. Դրան։

Մ. ՆԷԼԻՏՈՎ.— Ռուս դեսպան Մ. Նէլիտով երէկ այցելութեան գնաց պարսիկ դեսպանին, բայց Մահմուտ խան բացակայ ըլլալով այցետոմսը ձգեց։ Մ. Նէլիտով յետոյ այցելեց Մեծ-Շունկան։

ԲԵՐԱՅԻ Մեծ փողոցին մէջ անցեալ գիշեր պատահած հրդեհին պատճառաւ ձեռբակալուեր են այրած մէկ քանի խանութներու հայ և յոյն տէրերն, կասկածուելով թէ դիտմամբ ձգած ըլլան հրդեհը, սակայն յետոյ արձակուեր են։

ՊՈԼՍՈՅ պատժական ատեանն երէկ դատեց Շահինզատէ Իպրահիմ անուն մը որ Խալիլէ անուն կնոջ չորս հարիւր ոսկինոց գոհարեղէնները վաճառած էր, առանց տիրոջն համաձայնութեան, և դրամն իւրացուցած էր։ Իպրահիմ դատապարտուեցաւ երեք տարուան բանտարկութեան և յիսուն ոսկւոյ դրամական տուգանքի։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանն երէկ ի բացակայութեան մահուան դատապարտեց Սատրեդ անուն չարագործ մը որ Կէյզէի մէկ գիւղին մէջ ածխավաճառ Սիւլէյմանի ականջը կտրած, զայն չարչարած և ունեցած դրամը կողոպտած էր։

ՈՃԻՐ ՄԸ.—Բանկալթիի կողմը բնակող Սթէլիանոս անուն որմնադիր մը նիւթական խիստ անձուկ վիճակի մէջ գտնուելով առաջարկեց իր կնոջ որ տան կարասիները ծախելով դուրս երթան, սակայն կինն ընդդիմացաւ։ Սթէլիանոս վայրագօրէն կնոջը վրան յարձակեցաւ և զայն խեղդամահ ըրաւ։

ՑԱՐԻՆ ՋՈՐԻՆ

—Ի՞նչպէս ամէն բան կարելի կ'ըլլայ.
. Վարժութեամբ։
—Ո՞վ է իմաստուն մարդը.
. Նա որ իր ժամանակին մարդը կ'ըլլայ։
—Մարդ իր ամենա մեծ հաճոյքն ո՞ւր կրնայ փնտռել.
. Իր տանը մէջ։
—Դժբախտութիւնը մի՞նչ կուգայ.
. Երբե՛ք։
—Ատելութիւն մը ի՞նչպէս ծախու կ'առնուի.
. Ապերախտ մը հարկադրելով։
—Ի՞նչ է հնարքի մայրը.
. Կարիքը։
—Ո՞րն է բարձր ձեռքը.
. Նա որ կուտայ։
—Ի՞նչ կը պահանջէ խոհեմութիւնը.
. Պէտք է ժամանակ տալ ժամանակին։
—Ի՞նչ բանով կը ճանչուի մարդուս արժանիքը.
. Խօսէ՛ որպէսզի ճանչեմ զքեզ
—Ի՞նչ է նորելուկ ազնուականը.
. Ջորիին հարցուցին թէ հայրն ո՞վ էր—«Ձին մօրեղբայրս է» պատասխանեց։
—Աղուէսն ե՞րբ կը հսկէ.
. Երբ հաւը կը ննջէ։

ՄԵՂՈՒ

ՏՈՔԴ. Ս. ՔԱՐԱՔՈՉ
Մասնագէտ երկու սեռի ծննդաբերական, գաղղ. և մորթային ախտերու.

Հռչակաւոր Բրօֆ. Ֆուռնիյէի և Կիյոնի դրութեամբ, նոր և ազդու միջոցներով կարճ ժամանակի մէջ հիմնապէս բուժում կը խոստանայ ծննդական գործարանաց ախտերու։ Խորհրդակցութիւնք՝ ամէն օր ժամը 3 էն 12 (Ը. Թ.), բոլորովին նորագոյն մեթոտով հաստատած իր եւրոպական դարմանատան մէջ, Բերա Մեծ-Փողոց Պօն-Մառշէի դիմաց, 367 թիւ ծաղկավաճառի վրայի տանը։ 26—3

ՏՈՔԹՈՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
Հաստատեալ յամին 1852

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, [illegible] (ըստ տարիքի), [illegible], [illegible] երաշխաւորեալ։ «Սկոռբիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ Թմրեցուցիչ դեղերու, եւ նորահնար աքցաններու միջոցաւ [illegible]։

Թիւ 396 Մեծ-Փողոց Բերա (Եանիի գարեջրատան վրայի յարկը ճիշդ Զըպուգճեանց դէմ)։

Դատըգիւղի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը թիւ 1 Նոր բացուած Խրիսովէլի փողոց ամէն օր։

Ց. Գ. — Հաւասարելու համար Եւրոպիոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի ատամնաբոյժերու, ձմեռները կիրակի օրերն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղինին։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

Երէկ կէս օրէն յետոյ Քաֆէ Քօմէրսի մէջ Քոնսոլիտի վրայ բաւական գործեր եղան, արդէն առաւօտուն եկած հեռագիրք Արժէթղթոց գիներուն բարձր ըլլալը ծանուցած ըլլալով, Քոնսոլիտը 19 ղրշ. 15 փարաէն սկսելով մինչեւ երեկոյ բարձրացաւ 19 ղրշ. 32 փր.ի, Երկաթուղիի վրայ բնաւ գործ չեղաւ։

ԱՅՍ ԱՌՏՈՒԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

Երէկ գիշեր Բարիզէն Բերա եկած հեռագիրք ծանուցին թէ Քոնսոլիտը 17.90էն 18.30 սանթիմ, Երկ. 87.50էն 89.95 ֆր. Ռէժին 270էն 274.50 ֆր. Պանք Օթմ. 511էն 514.50 ֆր. Ֆրանսական ռանթը 102.65էն 102.75 սանթիմ, գոցուեր են, իսկ այս առտու Սակարանի մէջ Քոնսոլիտը 19 ղրուշ 37 փարա բացուելով իջաւ 19 ղրշ. 34 փարաի, Երկաթ. ալ 90.25 ֆր. բացուեցաւ։ Արժէթղթոց վրայ եղած այն կարեւոր բարձրացումէն Սակարանի ժողովուրդը գոհ է։

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ
26 ՄԱՐՏ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ

Օսմ. քօնսօլիտէ Սէրի Դ. Օ. Ո.		19 06
Ամենէն բարձր գին	»	19 $14^{1}/_{2}$
Ամենէն վար գին	»	19 06
Օսմանիյէ	»	69 —
Ռումէլիի երկաթ. ֆր. գոց.		88 50
Ամենէն բարձր գին		88 75
Ամենէն վար գին		88 —
Ռէժի	»	11 30
Քաէտի ժէնէրալ օթթօմ.	»	6 30
Օսմ. Ապահ. ընկեր.	»	3 80
Թրամուէյ բաժնեթ. ղրշ.		6 —
» Ժուբիանս »		2 20
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալ. Ա. Ո.		2 36
Թրամուէյ պարտաթ. ֆր.		491 —
Տէրքօսի ջուրի ընկ.	»	344 —
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	454 —

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քօնսօլիտէ մէկ օրուան Օ. Ո.		1 50
» ութ » »	»	3 —
Ռում. երկ. մէկ » »	»	— —
» » ութ » »	»	— —

ԲԱՑՈՒՄ ԱՅՍ ԱՌԱՒՕՏ

Օսմ. Քօնս. Սէրի Դ. Օ. Ո. ք. կ.		19 37
Ռումէլիի երկաթուղի ֆր.		90 25

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս ղրշ.		110 $^{1}/_{2}$
Փարիզ 3 » ֆր.		22 $93^{3}/_{4}$
Ֆիօրին մանտա »		10 $83^{3}/_{4}$

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87 12
Անգլիական ոսկի	»	109 39
Բօլ Էմբէրիալ	»	90 05
Մէճիտիյէ արծաթ	»	108 09
Ռուպլի թղթադրամ Օ. Ո.		8 59
Քորըմից		51 10
Մէթալիք		97 20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ
ՓԱՐԻԶ, 6 ԱՊՐԻԼ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	ֆր.	102 75
Օսմ. քօնս. Սէրի Դ.) բաց.	»	18 05
Օսմ. քօնս. Սէրի Դ.) գոց.	»	18 30
» » » Բ.	»	31 10
» » » Գ.	»	18 75
Օսմանիյէ	»	315 —
Ռումէլիի երկաթուղի	»	89 75
Օսմ. Բոխօրիթէ	»	415 —
Մաքսատուն	»	430 —
Օսմ. Ռէժի	»	274 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	514 —
Քրէտի Լիոնէ	»	751 —
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	3181 —
Իտալական Ռանթ	»	90 12
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	20 145
Դրամագլուխ	»	2 —

ՊԵՐԼԻՆ, 6 ԱՊՐԻԼ

Օսմ. քօնս. Սէրի Դ.	մարք	— —
» փոխառութիւն 1888	»	— —

Ռումէլիի երկաթուղի	»	91 75
Անատ. երկ. պարտաթղթ.	»	88 30
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 285

ՎԻԵՆՆԱ, 6 ԱՊՐԻԼ

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆիօր.	119 90
Ռումէլիի երկաթուղի	»	43 50
Օսմ. Ռէժի	»	128 —

ԼՈՆՏՈՆ, 6 ԱՊՐԻԼ

Անգլ. քօնսօլիտէ	Ա. Ո.	112 18
Օսմ. » Սէրի Ա.	»	66 —
» » » Բ.	»	30 87
» » » Գ.	»	18 45
.Դ) բաց.	»	17 81
) գոց.	»	18 03
Փոխառութիւն Դաստոյա	»	76 —
» Օսմ. 3 $^{1}/_{2}$ %	»	94 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	10 43
Այտընի երկաթուղի	»	12 —
Եգիպտական Միացեալ	»	106 75
Հելլենական 5 %	»	22 50
Մօնօփոլ հելլենական 4 %	»	22 50
Ռանթ » 4 %	»	20 —
Ռուսական $3^{1}/_{2}$ % 1891	»	102 50
Պուլկ. փոխառ. 6 % 1888	»	90 —
» Նոր » 6 % 1892	»	88 50
Փոխան. Փարիզի վրայ	»	25 300
Դրամագլուխ	»	3 —

ԱՄԷԼԻ ՎԷ ՆԱԶԱՐԻ
ՈՒՍՈՒԼԸ ԱՐԷՊԻ
Տեսական — գործնական հեղինակութիւն
Խղնամ Արաբերէն լեզուի
հեղինակութիւն
ՊԵՏՐՈՍ ԷՖ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆԻ

Անդամ դիւանի Պետական Խորհրդի, Ելեւմտից սեսուչ Պէրպէրեան Վարժարանի և ուսուցիչ Օսմ. մատենագրութեան, Արաբերէն և Պարսկերէն լեզուաց։ Արաբերէն լեզուի ուսումն՝ որ մինչեւ ցարդ անըմբռնելի և անհասանելի կը նկատուէր և զոր դիւրացնող մեթոտ մը չէր գտնուեր, ուրախութեամբ կը յայտարարենք թէ, այս մեթոտ առաջինն է որ թէ կանոններ և հրահանգներ միանգամայն կը պարունակէ իր մէջ և Արաբերէն լեզուի ուսումը կատարելապէս կը դիւրացնէ։ Արաբերէնի այս գասընթացքը տարակոյս չկայ որ Օսմանեան լեզուի հետ զբաղողներուն ալ օգտակար պիտի ըլլայ։ Գինը 5 ղրուշ է։

Նոյն հեղինակին երկասիրութիւններուն կեդրոնատեղին է Պապը Ալի Ճատտէսի 78 թիւ խանութը։ 10—10

Մ. ՀԻՒՍԷՅԻՆՃԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԵԱԼ ՅԱՄԻՆ 1854

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ԵՒ ԲԱԶՄԱՏԵՍԱԿ
ԱՐԴՈՒԶԱՐԴԻ ՆԻՒԹԵՐՈՒ

Մահմուտ-Փաշայի վարի կողմը Քամանջը խանի էտէն, Թիւ 109, և Մանիֆաթուրէ Ղալաթիա, Վօյվօտա փողոց պանքաներու կէս, Թիւ 89

Ինչպէս յայտնի է յարգոյ հասարակութեան, վերոյիշեալ վաճառատուններնիս բազում տարիներէ ի վեր խիստ աժան գիներով կը վաճառէ հարսանեաց համար կարի վայելուչ շքեղ եւ ճոխ տեսակներով, արտաքոյ կարգի զարդարուած մոմեր, ծանր սրնգուկներ, առժանեղալթ ափսէներ, քօղեր, ամէն տեսակ ձեռնոցներ եւ այլ հարսանեկան նիւթեր։ Մեզ իբրեւ մասնագիտութիւն ընտրած ենք հարսանեաց մոմերու վաճառումն, որ ցարդ չատ բարձրաստիճան անձնաւորութեանց գոհունակութեանցն արժանացած է։ Ուստի կը խնդրենք մեր բազմաթիւ յարգոյ յաճախորդներէն որ բարեհաճին բուն իսկ վերոյիշեալ անուանով վաճառատունը դիմել որ արդէն իր մասնագիտութեանը մէջ հանրածանօթ է։ Պէտք չէ շփոթել համանուն ուրիշ վաճառատուններու կցորդ եղած յայտարարութիւններէն։ Կը ծանուցանենք Պատուարժան հասարակութեան թէ՝ բուն իսկ Մկրտիչ Հիւսէյինճեան եւ ընկերութեան վաճառատունն

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹԸ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000 000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 12,433,000
ՀԱՍՈՅԹ 1895 ՏԱՐԻՈՅ 3,161,300

ՆՈՐԹՉՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,671,100
ՀԱՍՈՅԹ 1894 ՏԱՐԻՈՅ 1,245,300

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև եթէ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուժած փասնին 20,000,000 Անգլ. Ոսկին կ'անցնի.

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«ՄԱՐԻԹԱՅՄ»

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 5,000,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 100,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարները խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուղղակի կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 22 և 22 կր. սենեականներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

երբեք ուրիշ տեղ փոխադրուած չէ։

Կը վաճառէ նաև երախայներու Մկրտութեան համար ամէն տեսակ հագուստներ, Թալմաններ, գլխարկներ և այլն, կանանց և գլխաւորաբար օրիորդաց օժիտի համար ճերմակեղէններ, պաստըրներ մուսուլինի վրայ ամէն լայնքով, անթոըրտէօններ՝ բազմատեսակ գլխարկի ծանր ծաղիկներ, փետուրներ, ամէն եղանակի համար կանանց և օրիորդաց գլխարկներ, գասթոռ և թէ (խսիրէ) պատրաստ կը գտնուին և թէ յանձնարարութեան վրայ կը շինուին ու կէս ժամու մէջ կը յանձնուին. նոյնպէս լէմօնի պուքէթներ, մըգրօ կարնիթիւրներ, սէնթիւրներ, վերջին նորաձեւ քօրսէներ, ժիւսէներ, բազմատեսակ սանթէլայ, քօրսէլաններ, զանազան տեսակ Թիւլեր, հոտաւէտ Նիւթեր, գոէրներ, գոէր անկլէներ, գլխու զանազան տեսակ ֆիչիւներ, գլխարկի փետուրներ, էկրէթներ, փետուրախառն կարնիթիւրներ, պալանս և մետաքսեայ Թաշկինակներ, հովահարներ, գլխու ֆանթազի սանտրեր, ռիւշ և պալայէօզներ։ Վարժարաններու աշակերտուհեաց համար ամէն տեսակ ձեռագործի վերաբերեալ, տեքսեւներ, հունտեր, Թուղթեր, զանազան տեսակ Թաղարներ։ Սալօններու համար մասնաւոր զարդարուած ծանր Թաղարներ ծաղիկներով և Թաւիշէ ֆանթէզի տերեւներով կապուած։ Նոյնպէս յուղարկաւորութեանց համար պըսակներ՝ բնական ու շինծու ծաղիկներէ շինուած։ Նաև կը ծանուցանենք թէ բաւական տարիներէ ի վեր Եւրոպայի մէջ մեզի յատուկ գործարան մ'ունինք, ուրկից ապրանքներն ուղղակի բերել կուտանք, որով աժանութեան համար մեզի հետ մրցում ընել անկարելի կըլլայ։ 25—21

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայէ և Պոլսոյ մէջ կանոնաւորապէս բեռնող

Ա. կարգ 245 Փրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և տարագ ուղեւորութեան Նաւուղեկքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար ԹԻՄՈԹԷ ՐԸԳՈՒԼ
Մումհանէ փողոց Թ. 1

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	14,500,000
Պահեստի դրամ	»	21,173,000
Տարեկան հասոյթ	»	44,820,000

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէն մթերանոցներ և բնակարաններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ, խիստ չափաւոր սակագիններով։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս Պահչէ-Գաբու, Անանիատուիս խան, 12, 13, 14

ԼԱՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ՆԵՆԱՅ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՒՄԱՐ

970,000,000 ՖՐԱՆՔ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒՐՈՊԱ
Փարիզ, 16, Պուլվար տէ զ'Իթալիէն 1, 3 էր Լը Բէլլըթիէ փողոցի անկիւնը ընդ մէջ
1845 հիմնուելէն ի վեր

Ապահովագր. ներու վճ.	1,219,000,000
1896 ի տարեշրջան	
Ապահովագրեալներու վճ.	96,000,000
Հասոյթ	203,000,000
Նոր ապահովագրութիւնք	630,000,000
Ապահովագրուողներուն փոխ տրուած	15,000,000
1897 յունուար 1	
Աւանդք և անշարժ կալուածք յ'Եւրոպա	43,000,000
Ցուեկեալ դրամագլուխ	138,000,000
Արդի ապահովագրութիւնք	4,285000000

Տէէղէբրական ապահովանք
Շահարաժիններու բաշխումն և ապահովագրեալներու վերաբերմամբ ի դէպ մահու։ Պայմանագրութեան նոր եղանակ, սկսեալ Անգլիոյ [illegible] պէս ՄԻԱՅՆ ՎԵՐԱՊԱՀՈՒՄԻ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան. Հինգ տարի ետքը ԲԵՌԱՈՒՆՔ տալով Ընկերութենէն փոխառութիւններու որոց գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. Ռ. ՀՈՒԻԹԸԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Վօյվօտա փողոց, Վիթալիս խան
Ղալաթիա

Հ. ԵՒ Ա. ՍԷԹԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՀԻՄՆԵԱԼ ՅԱՄԻՆ 1878, ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Թօհափճի խան Սուլթան-Համամ, աղբիւրին մօտ Թիւ 4 Սէրվիչէն տպարանին կից, Կ. Պոլիս

Արդուզարդի և նորաձեւութեան վերաբերեալ ամէն տեսակ ապրանքներ

ՊՈՏՏԷ.— Պարզ և Մուսլինի վրայ, բանուած ամէն լայնքով. մասնաւորապէս օժիտի համար ճոխ տեսակներ, Վօլաններ Երիտներու համար։— ՏԱՆԹԷԼԱ.— Վալանսիէն, Գառօ, Թիւլ, Քէօրիւր, Շանթիյեի, Պըրթօն, Իսլանտէզ ամէն տեսակ, Մետաքսէ, Քթանէ և Բուրդէ։— ԲԱՍՄԱՆԹԸՐԻ.— Գունձուքով, և առանց Գունձուքի Մետաքսեայ և ոսկեզօծ զանազան տեսակներ, Մօթիֆ, Կաանիթիւռ, Սէնթիւր, Մառապու, Փետուր եայլն։ ԳՈՐՏԷԼԱ.— Կրօն, Մուաէ, Սաթէն, Ֆանթէզի, Շանժան, Թաւշեայ ամէն տեսակներ ամէն լայնքով։— ԳՐԷՊ ԵՒ ԿԱԶ.— Գուէբ տը Շին, Գուէբ Անկլէ, Գուէրլիս, Կազ, Կրէնատին, պարէժ բուրդ և մետաքս, Թառլաթան, Մուսլին եայլն։— ՖԱՔԷՕԼ.— Ամէն տեսակ Թանթէլայէ, Ֆաքէօլ Ֆիշիւ, Շարփ, Անտալուզ, Գլխարկի վէլօ, Թիւլ վարագոյր բանուած և Տանթէլայէ, ծրարով և պատրաստ շինուած Ճիպոններ։— ՁԵՌՆՈՑ.— Կաշիէ, Մետաքսէ և Քթանէ։— ՔՕՌՍԷ.— Գաղղիական ընտիր և ձեւաւոր, պարզ, Բըլուշով և մետաքսէ։— ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՔՕՂԵՐ.— Կնունքի համար տղու հագուստ և գլխարկ։— ԲՈԴԵՂԷՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ.— Շալ Ֆիշիւ եայլն։— Շալեր.— Շալ Գաւառներու համար, ծաղիկով Նաև Ֆինօ Շալ էքօսէ ամէն մեծութեամբ։

Ամենքն ալ առաջնակարգ գործարաններէն բերուած։ Ճաշակաւոր և հարուստ զանազանութիւն։ ՍՐՈՇ ԳԻՆԵՐ և աժանութիւն։ Մեծաքանակ և Փոքրաքանակ վաճառումն։

Հրատարակուելու համար յղուած կամ նամակ ղրկողներէ կը խնդրենք որ Թղթին միայն մէ'կ երեսին վրայ գրեն։ Երկու երեսի վրայ գրուելէն շատ յապաղում և դժուարութիւն կը ծագին։

«ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐԸ

Գործ փնտռող երիտասարդներուն, կամ նոր գործ մը ծանուցանել խնդրողներուն, բացառիկ դիւրութիւնք կը տրուին Բիւզանդիոնի Խմբագրատան մէջ։ Ո՛չ միայն կարեւոր զեղչ մ'ըրած ենք այսպիսի ծանուցումներու գնոյն վրայ, այլ և առաջարկութիւններուն պատասխաններն ընդունելու և հաղորդելու միջոցները կ'ընծայենք։

L'ANCRE ԼԱՆՔՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾԸ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՄՐ. 1871Է՛Ն ՄԻՆՉԵՒ 93 ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԳՄՐ.
133 ՄԻԼԻՈՆԷՆ ԱՒԵԼԻ 206 ՄԻԼԻՈՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Կոմս Լըմին Զիրի, կայս. եւ արք. Ծերակոյտի խորհրդական, Նախագահ
» Ռօտոլֆ Հօհօս, փոխ-Նախագահ
» Ժօզէֆ Հօհօս, կայս. եւ արք. Ծերակոյտի խորհրդական
» Բօլօմոն Նաժօ » » »
» Անթուան Բրօթէ տ'Օսթէն
Թէօտոր Բոնցէն
Ժան տը Վէնինկ - Ինկէլհայմ

Կառավարական Քօմիսէր
Պ. ԺԻՆ ՄՈՒՔ կայս. արք. խորհրդական

Ընդհանուր Գործակալ, Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Սարաֆօղլու, ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՑԻ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
ընդ Հիլ ՀԸԼԻ, Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՕՏԵՍԱՅԻ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Տօմինօ	937	Իտահօ	5540	Բօլօ	510
Ալէքթօ	3607	Տուրօ	2383	Ճիւնօ	1080	Րիալթօ	2229
Անճէլօ	1541	Տրաքօ	1713	Քլէօօ	1053	Րինալտօ	1663
Արիօսդօ	2377	Տինամօ	504	Քօլլինօ	2307	Րօլլօ	1613
Պաամնօ	1822	Էպլրօ	2464	Քօմօ	1700	Րօմէօ	1789
Պօրօտինօ	1264	Էլտօրատօ	1520	Լէօ	1053	Րօզարիօ	1862
Պրավօ	1076	Էրադօ	1481	Լէբանդօ	2271	Սաֆֆօ	1113
Պրիւնօ	841	Ֆիտօ	954	Լիվօրնօ	1643	Ցիրիօ	1735
Պըֆֆալօ	4431	Ֆինլանտա	1828	Լօրէնցօ	3191	Սիլվիօ	1193
Դէյրօ	1671	Ֆլամինկօ	849	Մալմօ	724	Սպէրօ	1200
Դալիբսօ	1337	Ֆրանչիսքօ	4582	Մարէնկօ	2273	Թասսօ	1328
Գամէօ	1244	Կալիլէօ	3060	Մարթէլլօ	3709	Թ. Ուիլսըն	1546
Գադօ	1094	Կիդանօ	1243	Միքատօ	3557	Թօքիօ	3827
Զիքակօ	2729	Կօզօ	1011	Միլօ	1057	Թօլէտօ	1470
Սիսէրօ	1834	Կրօտօ	1695	Մօնդէպէլլօ	1735	Թօրրինօ	487
Գլիօ	2697	Հիրօ	775	Մուրիլլօ	2413	Ուրպինօ	2429
Գօլօրատօ	4235	Հիտալկօ	1581	Նէրօ	1083	Վասքօ	1914
Գօմօ	1497	Հինտու	3720	Օհիօ	4100	Վօլօ	1289
Գօնկօ	2906	Հօրադիօ	3600	Օնթարիօ	4036	Վօլթուռնօ	2396
Գօրսօ	895	Հումպէր	596	Օրլանտօ	1535	Եէտօ	1850
Տիտօ	4811	Իակօ	2354	Բալէրմօ	1637	Զէրօ	1200

Բոյրօ շոգենաւը, նաւապետ Պէրբարք, ընդհանուր վաճառքով Հըլէնէն հասած, պարպած և Օտեսա ուղեւորած է։

—Մօռէլլօ շոգենաւը, նաւապետ Ծօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 24ին և Ապրիլ 8ին հոս կը սպասուի։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻԶՕ.
Թիւ 17-18, Բիւյիւք Միլէթ խան, Ղալաթիա

(11)

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի

ՖՐԱՆՍՈՒԱ ՔՈՓԷ

ՅԱՆՑԱՒՈՐԸ

—Եւ նախ, եկուր տե՛ս «յաղթական մարդս», «գլուխ գործոցս» Նկարահանդէսին համար։ Ասկէ քառորդ ժամ հեռի է Թէրնէ-օ-Լաբէն փողոցը... Անշուշտ գիտես թէ արուեստանոց մը շատ փայլուն բան մը չէ, և ասկից զատ, եռամսեան ու տիպարներուն վարձքը վճարելու համար մարդ յաճախ գործաւորի մը պէս կը պարտաւորի օրականով երթալ աշխատիլ Մարէի պղնձավաճառներուն խանութներն, և ժամացոյցներ ու ճրագարաններ կախել, քաղքենիին ճաշակին համաձայն... Բայց, ի՞նչ փոյթ։ Ես անկիւն մ'ունիմ ուր կ'աշխատիմ... Ո՜վ գիտէ։ Թերեւս պետութեան գլխուն կիսարձանը պիտի շինեմ խորտակելի ճաշեր պիտի տրուին և սպիտակ մետաքսէ ձեռնոցներով սեզանայարդարներ իրենց հոտած շունչը քթէս վեր պիտի փչեն՝ կեբակուր մեծարելու ատեն... Այս առաւօտ նախաճաշելու ատեն, իտալական չորս սունոց պանիրիս առջեւ, այս բանը կ'անցնէր միտքէս... սիրելի Քրէթիէնս, ո՜րչափ գոհ եմ զքեզ նորէն տեսնելով...։

Այս արուեստագէտի զուարթութեան ի տես, Թշուառութեան մէջ այս անհոգութեան հանդէպ, Քրէթիէն արդէն ինքզինք կը մեղադրէր իր տարտամ և անհարկի տխրութեան համար։ Շատ սիրալիր կերպով հարցուփորձ ըրաւ քանդակագործին և պատմել տուաւ իր վարած կեանքը, յորմէ հետէ իրարմէ բաժնուած էին։

Այս կեանքը դժնդակ եղած էր, մանաւանդ իր պառաւ հօրաքրոջ մահուանէն յետոյ։ Տասնեւհօթն տարեկան հասակին մէջ, Գեղարուեստից Վարժարանին հէք Թափառիկը Բարիզի սալարկներուն վըրայ միացած էր, ապրուստի ուրիշ միջոց չունենալով եթէ ոչ բարեմիտ հօրաքրոջ ժառանգութիւնն, հին ումին գիրքեր, խոհարարուհիներու մատիկներէն ճենճոտած վէպեր, զորս իր ստեպողական պիտոյքներուն համմատ «կը լուար» (կը ծախէր) քարափներուն վրայ։

«Ի՞նչ կ'ըսես, բաւական զաւեշտական չէ՞ այս, կ'ըսէր քանդակագործը, բարձրաձայն խնդալով։ Աւելի քան վեց ամիս ապրեցայ հնոտի գիրքերով։ Երեւակայէ որ ոտքէս մինչեւ գլուխս հագուեցայ Բօլ տը Քոքի մը հասոյթով։ Հագուստներուս մէջ կային ա՛յնպիսիներ, որոց հեղինաբար տուած էի հեղինակներու կամ երկերու անունները, որոց հասոյթով գնած էի զանոնք։ Այսպէս կակուղ գլխարկ մը գնեցի զոր «Մարքի-տը-Ֆուտրա»ս կը կոչէի և տակը գամերով զոյգ մը կօշիկ, զոր «Գաղտնիք Բարիզու»ս կը կոչէի...։ Բայց կարեւոր դրամագլուխս, պահեստի գումարներս էին Աղէքսանդր Տիւմայի ամբողջ գործերը։ Չես կրնար երեւակայել թէ «Մոնթէ-Քրիսթօ»ն և «Հրացանակիրներ»ու շարքն ո՜րքան հացիկներ, տափակ խճուղներ և եռանկիւնաձեւ պանիրներ կը ներկայացնեն։»

Երկու երիտասարդները, խօսակցելով հանդերձ, հասած էին Թէրնէ-օ-Լաբէն փողոցն, որ այն ատեն գրեթէ անբնակ էր և որմածներուն տախտակներուն ճեղքերէն կը տեսնուէին կանաչազարդ բանջարանոցներ. և Քրէթիէն, այս արուարձանի անկիւնին ընծայած տարօրինակ տեսքէն հրապուրուած, այն ինչ կառանցիկ դրան մը վրայ մեքենաբար կարդացած էր սա արձանագրութիւնը, «Լըֆլօ, կովարոյծ. Տաք կաթ, առաւօտ և իրիկուն», երբ Տօնատիէօ հրամայեց.

«Աջ կողմ դարձէք... և հասած ենք։»

Բաւական ընդարձակ բակ մը մըտան ուր հաւերը խրտչելով հոս հոն կը վազէին, և որ աղբ և գոմ կը հոտէր։ Արուեստագէտն՝ աղտոտ մը դուռը բանալով՝ ըսաւ.

«Աւասիկ աշխատանոցս։»

Քարայատակ էր այս աշխատանոցն։ Ջոր խոտերու յաման հոտ մը դեռ կը ծածանէր հոն, և պատերուն վրայի մսուրներն անգամ դեռ հանուած չէին։ Տախտակի մը վրայ քանի մը գաճանդրի, յարդալից երբեք ամոռակ, արմկաւոր երկայն խողովակով ձուլածոյ վառարան մը, կաղապարի սեղանը քանդակագործի ամոռակին վրայ ալ թաց լաթերով ծածկուած մեծ արձան մը, ահա այս էր ամենքն։ Հիւսիսի ցրտագին լոյսն, որ լայն ծակէ մը ներս կ'իյնար, այս Թշուառութեան սորին տխրութիւնը կ'աւելցնէր։

«Հո՞ս կը բնակիս»։ այս հարցումը կարեկցութեան շեշտով մը չկրցաւ զսպել բարեկեցիկ ուսանողն որ իր սենեակին մէջ միշտ գորգ մը ունեցած էր։

—Մինչեւ իսկ հոս կը պառկիմ, յարեց արուեստագէտը զուարթութեամբ, պատառատուն հողմարգելով ծածկուած խշտեակ մը բանալով։ Կանխաւ իմացուցեր էի քեզ, երիտասարդ քաղքենի, թէ միապաղաղ մահոկինիէ կարասիներ չկային հոս։ Բայց, օ՛ն, մի՛ արգահատիր վրաս։ Հիմակ առի հարիւր ֆրանք զոր շահեցայ՝ զոյգ մը ջահ մաքրելով Մէնիլմոնթան փողոցին ջահավաճառ Պէրքմանի համար։ Վաղը տիպար պիտի ունենամ և պիտի կըրնամ արձանս ձեռք առնուլ, որմէ գոհ է արդէն վարպետս... Եւ այս իրիկուն ճաշի կը հրաւիրեմ զքեզ, պարոն դրամատէր, սիրուհւոյս հետ որ շատ չանցած պիտի գայ միանայ մեզ հետ։ Պարզ դերձակուհի մ'է, բայց «Տիտանի սիրուհւոյն» կը նմանի որ Գառէ Նկարահանդէսին մէջ ի ցոյց դրուած է, և որովհետեւ երկուքս ալ աղքատ ենք, առանց յաւակնութեան իրաւունք ունինք մտածելու թէ, ճշմարիտ չէ՞, զիրար կը սիրենք մի միայն իրարու համար... Օ՛ն, երիտասարդ բարեկամս, ի գործ դնել արուեստ մը որ հաճելի է քեզ, սիրել բարի աղջիկ մը յուսալով որ յաւիտենական է այդ սէրն, և մանաւանդ երիտասարդ ըլլալ, ահա ինչ որ կրնայ խնդրել տկար մահկանացու մ'իր երջանկութեան համար, ինչպէս կ'ըսէին Գաւնիօյի ժամանակի բանաստեղծները... Եւ, եթէ ապրիմ, եթէ յաջողիմ, յետոյ, ֆրանսական կաճառի ծերուն ջրանկիւրներէն մին ըլլալ Թուղթակի հագուստով, այլոց պէս պիտի կրնեմ ու կրկնեմ «երանի հին ատենուան...» Բայց, նամէ՛, պէտք է որ արձանս մերկացնեմ, որպէս զի կարծիքդ յայտնես։

Հողէ արձանն, արուեստագէտին դիւրաշարժ ձեռքերով իր ծածկոյթէն արագաբար մերկանալով, երեւցաւ գորշաւիայլ և ջրաթաթաւ։ Կոլուսցի կամ Սամիւթցի բարբարոսի մ'արձանն էր, մերկ իրանով, քստմնած մազերով, մոլեգին խնդութեամբ ի ձեռին կրելով արծուեդրօշներու ու խուրձերու ծանր յաղթանակ մը, երբեմ կողոպուտ պարտեալ հռովմայեցւոց։

(Շարունակելի)

Թարգմանեց Բ. Մ. ՊՕՂԱՃԵԱՆ